Государственная общественная библиотека СССР имени В. И. Ленина

Масса а мехкашкара пролетараш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО свет

Еда 11 ДЕКАБРЬ № 98 (2307) 1958 шу

Мах 20 кеп.

Советски Союза Коммунистически партен Нохч-ГІалгІай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГІалгІай АССР-а Лаккехьарча Совета а орган

ШерагІа никъ ле коммунистически къахьегама бригадашта

ОСКП XXI-ча съезде 1959—1965-ча шерашкахь СССР-а халкъа боахам дегІабарна йолча контрольни цифрай хьакъехьа нов. Н. С. Хрущевс ергйолча доклада тезисаш ювцаш, цІаккха а ца хиннача тІайпара чІоагІа балха хьинар айденна, шоай тана партена гонахьа айхха кхотабенна ба болхлой, колхозникаш, интеллигенци, берригa советски нах.

ОСКП XXI-ча съезда сийна тІатІа чІоагІагІа социалистически яхь яржаш, керда производственни торонаш гучайоахаш, социалистически яхьан толашагІа йола, керда формаш карадуцаш, дукхагІ а дикагІ а продукци лургйола наькъаш лохаш, продукци хьаярта дІабода мах чухнахьа боахаш ба къахьегамхой.

Коммунистически общество хьаярна кердача исторически лагІа тІа вай доалаш денош да ер денош. Цу кердача жагІан цІи я «Коммунистически къахьегама бригадаш».

Уж бригадаш, юхкьвацца къахьилар Москве, Ленинграде, Донбассе. Коммунистически къахьегама бригадаша хІа ешна дІадоладешехь, тІа-тІа кердача заводашка, фабрикашка, пахташка, мехкдаьттан промыслашка, колхозашка, совхозашка, бригадашка, фермашка а доалаш, Іалаьмате сиха даьржад, кхы дІахо даржаш а доагІа из боккхача лоархІамера тІулакх.

Коммунистически къахьегама бригадаш яха цІи якхкхай вай республике оттара хьалха Грозненски химически завода № 16 йолча цеха «Б» сменан, н. Шевляковс доаг деча коллективо, «Старогрознефта» кхоалагІча промыслан комсомола XIII-ча съезда цІерахча н. Гончаровс доал деш йолча участко, «Красный Молот» яхача завода котельщикий бригадр (бригадир Рогожин), клепкинг-завода Юрий Смирнова цІерахча установка (начальник Кисель), «Грознефтезаводстроя» № 4 СМУ штукатурий бригадо (бригадир Говоров), производственно-товарна конторерча, Б. Васильев начальник волча установкан коллективо.

Коммунистически къахьегама бригада яха сий дола цІи якхкара тІехьа тІайнйраз къовсам лоаттабеш дукха коллективиш а вай республикерча заводашка, промысланка, колхозашка, совхозашка, тІишлонаш хьагъеча. ХІанз укх сахьат алхха цхьан Грозненски химзаводе 23 смена, бригада, участок я коммунистически къахьегама бригада яха цІи якхкара тІехьа къовсам лоаттабеш.

ЧІоагІа маІан долаш да коммунистически къахьегама бригадаш партен XXI-гІча съездага кийчлуча деношка, коммунистически общество хьаелга масса оагІорахьара доаржадаь дІадахьа дезача кердача этапах вай чудолаш йолча семилеткан контрольни цифраш ювца а ювцаш, уж кхоачашъярна къахьегамхоша дикагІа дола наькъаш лехача деношка хьакилар. Коммунизм хьалъярна партте хьалхашка енача йоккхача программана болхлой классо, берригача къахьегамхоша луш дола жоп да коммунистически къахьегама бригадаш хьаар. Партенен халкъаннен юкъера цІаккха а боларгбоаца барт а, парте хьалхашка оттадаь доккхий а сийлахь а дола декхараш кхоачашде къахьегамхой кийча хилар а хьаькох цу дешо.

Коммунистически къахьегама бригада яха цІи якха яхь лоаттасраша тІаийду декхараш бе-башха да, цхьабакъда, берригача тІаІоацамни жертера маІан цаІ да — коммунистически хьисаде болх бе а, деша а, баха а хьархІа ба уж. БІаь шерашкахь адамаш ткоташ а адамашта дагадоаллаш а хиннача гІозача вахара — коммунизманна — сихагІа тІаккхача ваина гІодергдола болам ба кІанз кхы а хиннна ди-тІехь шерагІа; кин болашагІа баржаш боагІа коммунистически къахьегама бригадашка далара болам.

ІалаьмаТе доккхий декхараш да семилетке кхоачашде дезараш: 1965-ча шера еза-йоккха промышленность лоадама хІама ца ешаш хІанз яр мисел шиъ хуржъя, мехкдаьтта 230—240 миллион тонн доаккхарда, 150 миллиард кубически метр іаламан газ йоаккхаргья, электрически низ хІанзарчул 2-зза —2,2-зза дукхагІа хуржба. Геттара доккхий хувцамаш хургда ворхІ шера чухь СССР-а юрта боахаме. Укх тІехьарча пхе шера (1954—1958 шерашкахь) юрта боахамга 670 эзар трактори 370 эзар ялатий комбайни кхаьчай, хІаьта укх хьатІадоагІача ворхІ шера, 1965-ча шерага кхачалца йолча юкъа, вай юрта боахамга кхы а 400 эзар гаргга ялатий комбайнашца цхьан миллионал совгІа тракторашца кхоачаргья. Вай мехка хІанз 70 эзар колхози 6 эзар совхозан ешлар дІалаьцІача, хІара колхозагеи совхозагеи укх ворхІ шера хІанз ярел совнагІа 13 трактори 5—6 комбайни кхоачаш хул уж. Іалаьмате доккхий декхараш хьалхашка отт хьатІадоагІача ворхІ шера вай республикан экономиканна а. Вай республике мехкдаьтта доаккхилга 1,7-зза, газ йоаккхилга —2,7-зза, мехкдаьттах тайп-тайпара продукташ йоахилга — 1,5-зза, машинаш хьаелга 3,3-зза совдаргда хьатІадоагІача ворхІ шера чухь. Къаьстта сиха дегІайоагІаргья химически промышленность.

Из йоккха программа кхоачашъярна дукха къахьега дезаргда.

Коммунистически хьисаде болх бе а баха а лаьрхІа болча болхлоша, колхозникаша, бригадаша, цехи, участкай, сменай коллективаша шоай деррига оьшнар оарцагІдоаьхьа балха овсарле лакхяккхарна. Коммунистически къахьегама бригадаша тІаийдеча декхарашца да: болх овсарагІа хургболча тайпара вІашагІболлар, кІор, мехкдаьтта, чон, болат, кІада, кога гІирсаш планал совнагІа мел хьадергда, масса рационализаторски предложени шоаш лургъя, мел ахча, рузкъа кходергда шоаш паччахьалкхенна.

Даймен шоай ахетам лакхбеш, дешаш, керда говзалаш Іомаеш, капиталистически замах нохедисаьча воча гІулакхашца лира тІом лелабеш, социалистически обществонна эша гІулакх массаз а хьалхалоаттадеш хулга тІаийду коммунистически къахьегама бригадашта юкъера къахьегамхоша.

«Коммунистически хьисаде болх а бе, даха а даха!» — коммунистически къахьегама бригадаша шоай байракхаш тІа дІаІадаь уж дешаш берригача вай мехка тІолла чакх а лиихха, цувкха эзараш болча сагийча наькъеи мехкаргии дегашка ахьачад. Денгара денга яржаш йоагІа предприятешка, тІишлонаш еча, колхозашка, совхозашка коммунистически къахьегама бригада, аьнна, цІи якха боьхо хиллитара тІехьа лоаттаю социалистически яхь.

ССКП XXI-ча съезда сийна берригача халкъо дакъа а лоацаш дІаболаденна из боккхача лоархІамера болам хьалдоацаш хилар, цу болама керте а этта, из дІабахьар моттигашкарча партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацей декхар да. Цу башха дикача яхье дакъалоацаш болча берригача къахьегамхой шоаш тІаийдаь сий дола декхараш кхоачашде низ кхоачаргболча тайпара вІашгІехьа даха деза берригa гІулакхаш.

ШерагІа никъ ле коммунистически къахьегама бригадашта — берригача адамашта кравера вахар — коммунизм хьалъеча метте хьалхарча зохьига тІа латтарашта.

Даьхьала хилба коммунистически къахьегам!

Партен съезда накъа водаш

Ший дош кхоачашдеш хьавоагІа н. Межиев. Цун автомашино хІанзале а 100 эзар километр совгІа никъ баьб капитальни ремонт е ца езаш. 20 эзар километр совгІа никъ баьб кердача покрышкашца.

АргІанна йоаца XXI-гІа партен съезд вІашагІтохарах болх хоам хьакезача Шалински совхоза шофераша юкъе оттара хьалхагІа жургйолча съезда сийна декхараш тІаийцар Межиев Шахтемира — 30 эзар километр норма йолча покрышкаш ца хувцаш 60 эзар километр никъ бе аьнна. Из декхар цо сийленца кхоачашдир, покрышкаш ца хувцаш автомашинаца 64 эзар километр никъ а баь.

Цу тайпара цхьа комплект покрышкаш кхоар бахьан долаш совхоза дирекцес 600 сом премии а еннай Межиевна.

Детташ дола доахан Іанна чусоцадьчул тІехьатІа фермашна барда кхухьнига тІадиллар Межиевна. Дин бийсен ца къовсаш болх бешш, 4—5 рейс йора цо 900—1000 тонно-километр никъ а беш. Иштта сийленца ший декхараш кхоачашдеш хьавоагІа дикагІа вола шофер Межиев Ш.

ОСКП XXI-гІча съезде нов. Н. С. Хрущевс ергйолча доклада тезисаш чІоаттІа къоабал а еш, коммунистически къахьегама бригадаш вІашагІъеллаш. Цу бригадацарча берригача членаша декхар тІаийца дІаІадаь ца ешаш тІехкхоачашъе, хадданза говзал лакхаяха, кхетам шербе, аьнна.

Бригаданна керте латт дикагІа вола болат лоаладер Андрей Савенко. Бригаданна юкъе боагІача болат лоаладераша итт бетта чухь планад совгІа эзар тонн металл деннад, сихача методашца 70-зза болат лоаладаьд. Цу юкъа во лоаладаь болат цІаккха а арадалийтацац. 1959 шера доккхагІа дола декхараш тІаийцад коммунистически къахьегама бригадо — болат лоаладеш йоаккха ха 23 минут кІезигъе, планал совнагІа 1100 тонна болат дала, цкъа лотаьча пийшка чу 470-зза болат лоаладе, жердача шера а цу тайпара брак йоацаш болх бе.

Сурта тІа: Сталински металлургически завода № 1 йолча мартеновски цехера коммунистически къахьегама бригада. Аьрдехьара аьттекъа — болат лоаладечун помощник Полищук Никифор, болат лоаладеш вола Савенко Андрей (бригадир), болат лоаладечун помощникаш Слабкин Иван а Лактюшин Петра.

С. Гендельмана сурт. ТАСС-а фотохроника.

Шера йола план кхоачашъяьй

Съезда хьалхара шоай декхараш кхоачаш а деш, моторашка доагаду доагам кийчдарна шера йола план ханал хьалха кхоачашъяьй производственно-товарни контора коллективо. Йоа ца яйташ лора а яь, 2220 тонн совгІа мехкдаьттан продукташ кхояьй технологаша, дІадодаш дола доагам кІезигдарца цар кходаьд 4.788 тонн доагам. Мехкдаьттан продукташ хьаярга дІабода мах йитт бетта чухь заданел совгІа 14 миллион сом гаргта лохбаьб.

Къахьегама овсарле лакхъяра тІехьа къовсам лоаттабеш дика хьокхамаш даьхад коллективо: шу доладелча денз из лакхъеннай 5,4 процент. Соахка цу ханна хиннначунца нийсдича 15 процент гаргта дукхагІа кийчдаьд моторашка доагаду доагам.

Съезда хьалхарча яхье дикагІа дола хьокхамаш даьхад нн. Касьяновс, Репкос, Маматовс жулгалдеча шоллагІча, йитълагІча, ворхІлагІча цехашкарча технологаша.

Локомотивни депон рационализатораш

Укх шера Грозненрча коломотивни депон рационализатораша 50 совгІа рационализаторски предложени еннай. Къаьстта дика рационализатор лоархІаш ва Приоров Владимир. Укх шера алхха цо цхьанне 8 предложени еннай, царех пхиъ балха юкъе яхийтай.

Дукха къахьега дезар хьалха «Серго Орджоникидзе» яха сери йолча паровозан цилиндр чура поршень хьадоаккхаш. ХІанз нн. И. Сердюкеи, В. Еринеи къаьстта йола приспособлени яр бахьан долаш слесараша дика аттагІа болх бу.

Кулгалца деча балхашта механизаци еш, станокий конструкцеш тоаеш, технологически процессеш жерда йоахаш ба новаторашца В. Савицкий, П. Маслов, Е. Кудактин.

«Каучук» яхача завода болхлоша дсладаьр хьал а лаьца, семилеткан цІерах новаторски предложеней фонд е балхаш деш я локомотивни депон коллектив.

Г. АНОХОВ.

ДЕШАРХОЙ БРИГАДАЦАРА — КОЛХОЗЕ

КРАСНОДАРСКИ КРАЙ. Кореновски районерча Киров цІерахча юрта боахама артела 90 эзар коа тІара оалхазар да. Лаьттан хІара 100 гектара тІара 20 эзарнел совгІа долаш фуаш деннад укх шера.

Дика къахьег кагирхоша. Птичница комсомолка Любовь Пасленова юкъера школа чакхъяьккхачул тІехьагІа енай оалхазарий ферме балха. Цул хьалхагІа, дешархой производственни бригаде оалхазараш кхабара гІулакхаш Іомадаьд цо шин шера. ТІехьарча кхаь бетта хІара дахкача оалхазаргара 44 фуъ гулдаьд цо.

Сурта тІа: къона птичница Любовь Пасленова.

ТАСС фотохроника. Е. Шулепова сурт.

Селханара школьникаш говзалаш Іомаеш ба

Итт класс яьккхачул тІехьагІа Грозненски вагонни депо болх бе баьхкар дукха хатий нахи мехкарийн.

Дукха ха ялалехьа йоккха говзалаш йолча мастераша цхьана болх а беш школьникаша тайп-тайпара специальносташ Іомаяьй. Иштта, электросварщикеи газорезчикеи квалификацеш Іомаяьй нов. Панчайкинс. Йоі нов. Демченко хІанз строгальщица йолаш я депо. Цун новкъост Обозина — штамповщица я. ХІаьта разосварщикаш газорезчикаш болх беш ба нн. Еремин Карачинцеви.

С. САНДБЕКОВ.

В. И. Ленина оттадаь памятник

ЕРЕВАНЬ, 8 декабре. (ТАСС). Армяни мехка лакхарча лоамий районе центре — Веди яхача метте В. И. Ленина памятник оттадаьд. Сирача базальтах яьча лакхача кІийлен тІа кхоъ метр лакха а долаш бронзах хьадаь Владимир Ильича сурт оттадаьд.

Скульптура яьраш ба Армяни мехка халкъа художник вола скульптор А. Сэркояни скульптор К. Мецатуряни.

Коммунистически къахьегама бригада

УКРАИНСКИ ССР. Сталински металлургически завода № 1 йолча мартеновски цехе коммунистически къахьегама бригада вІашагІъеллай. Цу бригадацарча берригача членаша декхар тІаийца дІаІадаь планаш тІехкхоачашъе, хадданза говзал лакхаяха, кхетам шербе, аьнна.

Бригаданна керте латт дикагІа вола болат лоаладер Андрей Савенко. Бригаданна юкъе боагІача болат лоаладераша итт бетта чухь планад совгІа эзар тонн металл деннад, сихача методашца 70-зза болат лоаладаьд. Цу юкъа во лоаладаь болат цІаккха а арадалийтацац. 1959 шера доккхагІа дола декхараш тІаийцад коммунистически къахьегама бригадо — болат лоаладеш йоаккха ха 23 минут кІезигъе, планал совнагІа 1100 тонна болат дала, цкъа лотаьча пийшка чу 470-зза болат лоаладе, жердача шера а цу тайпара брак йоацаш болх бе.

Сурта тІа: Сталински металлургически завода № 1 йолча мартеновски цехера коммунистически къахьегама бригада. Аьрдехьара аьттекъа — болат лоаладечун помощник Полищук Никифор, болат лоаладеш вола Савенко Андрей (бригадир), болат лоаладечун помощникаш Слабкин Иван а Лактюшин Петра.

С. Гендельмана сурт. ТАСС-а фотохроника.

РСФСР-а советски писателий хьалхарча съездага

Советски Союза Коммунистически партен Центральни Комитета РСФСР-а Бюрос дІайха моаршал хоатт Российски Федерацен советски писателий Хьалхарча съездага а цунга гІолла республикан берригача литераторашка а.

Российски Федерацен писателий Союз — сийлахь-доккхача советски литературан эггара дукхагІа нах юкъе бола творчески отряд я. Партийни, халкъа, социалистически реализман принципех тешаме гІулакх деча республикерча писателаша кІезга яздаьдац къахьегамхой коммунистически уйланца кхетабеш боккха лоархІам болаш хинна дика книжкаш. Российски Федерацен писателий дикагІа йола произведенеш массаза а бахарца айхха бувзам болаш, заман гІулакх, халкъа уйлаш а цунна дагардар а дувцаш вай паччахьалкхено хьабена никъ ше мабарра нийса а бизза а хьахьокхаш хиннай.

РСФСР-а писателаша толамца дегІадоаладу сийлахь-доккхача эрсий литературан гІулакх, вай мехкарча кхыча халкъий литературашта творчески дикагІа карагІдаьннараш тІагІертта Іомаду. Эрсий советски литературо доккха новкъостал да а даьд да а ду социалистически къамий деррига литератураш дегІадоаладара. Советски Іаьдал эттача шерашка автономни республикай писателий творчество дегІа а енай, чІоагІ а еннай. Октябрьски революци хилалехьа шоай меттала йоазув доацаш хиннача халкъий художественни литература а дегІаденад. Из деррига а — халкъий доттагІал чІоагІдарна, халкъа вахара материальнии культурнии хьал хадданза тоадарна тІалостаяь йолча Коммунистически партен ленински къамий политикаш хьахиннар да.

Іалаьмате дикача деношка гулъеннай Российски Федерацен писателий съезд. Вай мехка Коммунистически общество шерра хьалъе йолае деккар оттадергдолча партен XXI съездага советски халкъ Іалаьмате чІоагІа дог гІоздаьнна кийчлуш да. Халкъа боахам дегІабоалабара ворхІ шера йолча плана тІа оттаду цІаккха ца хиннача тайпара ерригача Советски Союза хІама хьаду низаш дегІадоаладе, цунца цхьана Российски Федерацен дараш а, цу ларда тІа къахьегамхой вахара хьал а культура а чехкка лакхъе. Поволжье а, Кубане а, Урале а, Сибарегіа а керда промышленни районаш хьахургъя. Берригача мехка боахам дІахо а лакхбарга дІадохийтаргда республике Іалаьмате дукха дола Іаламан рузкъа. Кхы а чІоагІагІа дегІабоалабергба республикан юрта боахам. Советски наха тІа-тІа а дукхагІа эшаш дегІадоагІа материальнии культурнии хьашташ дизза кхоачашдулургдола хьал оттадеш латт.

Из сийлахь-доккха гІулакх чакхдоаккхача боккха лоархІам болаш хила декхарийла ба писателаш. Халкъаца цхьана хилар, коммунизм хьалъяра сийлахь-доккхий декхараш толамца кхоачашде цо лоаттабу къовсам бизза хьахьоккхар, коммунистически обществон керда саг кхетавеча дика дакъа лацар—из писателаша сийлен декхар да.

Халкъа дег чура доагІа хьашташ шийна чухь дола Коммунистически партен политика котъяккха лоаттабеча къовсаме дегІа а денад, чІоагІ а деннад советски литература.

Литература идейни, партийни, халкъа ленински гІулакхаш, социалистически реализман гІулакхаш доахкаш хилар дохаде гІийртача ревизионисташта майоаггІара хІама техар советски писателаша.

Советски Союза Коммунистически партен Центральни Комитета РСФСР-а Бюро тешаш я, Российски Федерацен писателаша тІехьа тІайоагІача хана а советски литература идейно цІена хилара тІехьа къовсам лоаттабергхиларах, ревизионизман моллагІча гІулакхаца, буржуазни идеологен цхьанна уйланца цІаккха машар а хургбоацаш.

Дукха деза новкъостий писателаш!

Шун съездо Российски Федерацен писателий Союз вІашагІтохаргья. РСФСР-а писателий Союза кертера теркам тІаберзабаь хила беза идейно-творчески дешашта, дІахо а принципиальни ларда тІа партена, халкъа гІулакх дара. Вахар ше мадарра а бокъонца а Іомадеча, идейни тешам чІоагІбеча, художественни говзал шаьрьеча, коммунизм хьалъяра духьа лоаттабеча къовсаме халкъ оарцагІа доаккхаргдола произведенеш язъеча писателашта новкъостал деш хила еза РСФСР писателий Союз. Писательски организацешка хила деза дизза дола творчески хьал, коллективни хьалхле лелаяр, принципиальни критика а самокритика а, групповой тенденцей юхк а ца хилар, литературни къахьегаме вІаши новкъостал дар а хьаллацар а. РСФСР-а писателий Союзо къаьстта теркам тІабахийта беза моттигашкарча къонача писателий творчество дегІайоалаяра, къона, талант йола литераторашш кхебара а уж хьаллацара а.

РСФСР-а советски писателий Хьалхарча съездо ший балха тІехь толамаш дахар лов тхона. Новкъостий писателаш, шоай мугІараш, коммунизм бахьан лоаттабеча къовсаме партен тешамерча гІончай мугІараш чІоагІде! Тхо чІоаггІа тешаш да Российски Федерацен писателаша Советски Союза вежарех долча халкъий писателашца цхьана тІехьа тІайоагІача хана а социалистически реализман байракх лакха лоаттаергхиларах, коммунистически общество хьалъеш доаллача советски халкъа сийлахь-доккхача гІулакхех хила майоаггІара йола керда произведенеш язъергхиларах.

Советски Союза Коммунистически партен Центральни Комитета РСФСР-а Бюро.

Коммунистически къахьегаман завод хилийтара тІехьа

Грозненски химически завода ремонтно-механически цеха клубе завода партийни собране хьагулбелар коммунисташ парте боацачар активацара аппаратчикаш, машинисташ,насосчикаш, лаборанташ, слесараши, мастераши, техникаши.

Собране хиннарашца чІоагІа уйла тІаяхийта ладийгІар ССКП Грозненски горкома хьалхарча секретара нов. Зотовс «ССКП ЦК ноябрьски Пленума балха итогехи завода партийни организацен дехарехи» яьча докладага. Собране хиннарий чІоагІа дог гІоздоал Н. С. Хрущевс XXI съезде ергйолча доклада тезисаш тІа оттаяь коммунизм хьалъяра Іалаьмате йоккха программа, Нохч - ГІалгІай республикан промышленностьи культурен сихха дегІаяра планаш, хьатІадоагІача ворхІ шера химически завод хьалъяра йоккха перспективаш докладчико йийцача. Грозненски химически заводе органически синтеза продукташ елга ворхІ шера диаза гаргга лакхлургда, 1958 шераца нийсдича. Заводах хургья советски химен йоккхагІа йола предприяти.

— Химикий еррига торонаш я коммунистически къахьегаман завод хилийтара тІехьа социалистически яхь йоаржае, — йоах нов. Зотовс.

Нов. Зотова из предложени чІоагІа тІоараш тохарца тІаэц собране лакъалоацачар.

Собране къамаьлаш даьча № 7 йолча цеха начальника нов. В. М. Скребневс, № 17-18 йолча цеха начальника нов. А. Ю. Брука, № 16 йолча цеха начальника нов. В. А. Галегорс дийцар шоай цехий болхлоша даьха толамаш, хьатІайоагІача хана шоаш кхоачашде аьнна тІаийца декхараш. Цар массане а бІайхача безамца хьаллацар коммунистически къахьегаман завод хилийтара тІехьа социалистически яхь йоаржаяра предложени.

Къамаьл даьча завода директора заместитела нов. В. А. Сапрыгина йийцар хьатІадоагІача ворхІ шера завод хьалъяра перспективаш. ХІара шера болх бе йолайолийтаргья керда очередь: 1959 шера феноли ацетони йоаккха шоллагІа очередь, 1960 шера — полиэтилен арахецар, 1961 шера — синтетически этилови спирта шоллагІа очередь, 1962 шера — полипропилена. 1959—1962 шерашка капитальни строительство дІадахача итт шера хинначул шозза дукхагІа хургья. Цхьабакъда иштта йоккха гІишлош хьалъелга Іалашдулургдац хІанз йола строительни организацен чІоагІ ца йойя. Материальни-технически завод Іалашъелга, стройка технически документацеца Іалашъелга тоаде деза.

Семилетка кхоачашъярна массанахьа а средствашш энергетически ресурсаш кхое еза, промышленность дегІаяра планаш кхоачашъярга уж хьожаергйолаш.

ВЛКСМ комитета секретара нов. Н. В. Гаврилюка хоам бир № 16 йолча цехерча нов. Иван Давыдович Шевлюкова сменах коммунистически къахьегама бригада лархІа аьнна комсомола обкомои горкомои соцам баьб, аьнна. Из чІоагІа тІоараш тохарца тІаэц.

Собранес ше бабча соцамца къоабалйир ССКП ЦК ноябрьски Пленума решенеш. Собранес оттадир, коммунистически къахьегама завод хилийта химически завода коллективе торо йолаш хиларца, из цІи тиллийтарна социалистически яхь йоаржае нах оарцагІбаха безилга.

А. ПУХОВИЦКИЙ.

Томь-Усински ГРЭС хьалъеча

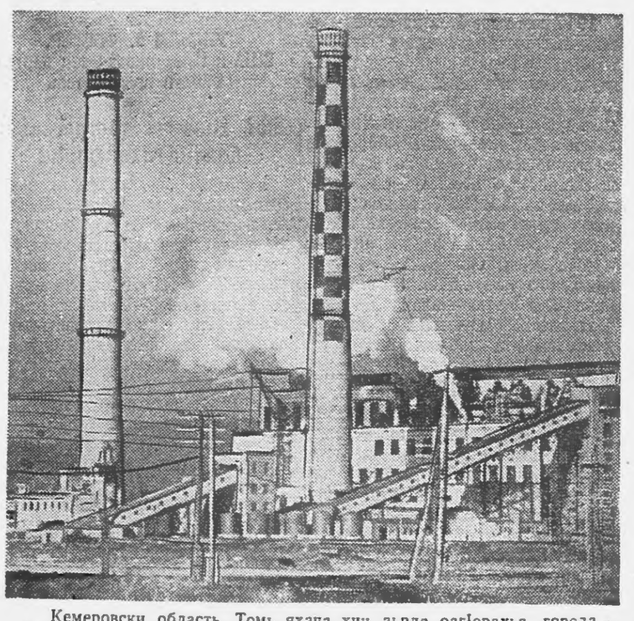

Кемеровски область. Томь яхача хин аьрда оагІорахьа, города Мыски гаьна йоацаш, хьалъеш латт мехка йоккхагІчарех цаІ йола Томь-Усински тепловой электростанци. ГРЭС-а проектни мощность 1200 эзар киловатт я. ГІишлонхой коллективо ССКП XXI съезда сийна дош деннад ер шу чакхдалалехьа 100 эзар киловатт мощность йола шиъ турбоагрегат болх бе йолаялийта. Дукха ха йоацаш гІишлонхоша йоккха къахьегама котало яьккхар: хьаллотабир Томь-Усински ГРЭС-а хьалхара яй.

Сурта тІа: Томь-Усински ГРЭС-а сибат.

В. Войтенко сурт. ТАСС фотохроника

ССКП XXI-ча съезде нов. Н. С. Хрущевс ергйолча доклада тезисаш ювц

Науреркa жа леладерашта хетараш

Дерригача советски халкъо санна, Наурски районерча Ленина цIерахча колхоза жа леладераша дег тIара къоабалдеш тIаийцар Н. С. Хрущевс ССКП XXI съезде ергйолча доклада тезисаш. Жа леладераша пайдаиерча предложенеш а увтгаеш, доккха социалистически декхараш тIаийцад.

Дика болх баьб укх шера комсомольцо Жуков Ивана доал деча жаIуй бригадо. Укхаза ноаноех Іоахарий къоастадеча хана хIара 100 жийна сих 124 Іаьхар хиннаб, иштта хIара устатIа тIера 4 килограмм тха а даькхад. Шоаш даьхача толамех кхоачам беш баьц жа леладераш: укх, дерригача халкъо тезисаш ювцача хана, шозза дуккагIа къахьег цар.

Воккхагіа волча жаІуно йоах:

— Оаха дийцар, 1959 шера малагIа къахьегама толамаш дахарна къовсам лоаттаберйба вай яхаш, оаха лаьрхIад тхоай беррига низ а денал а ура а оттадаь, хIара устагIана тIера 5,5 килограмм тха даккха, хIара 100 жийна сих 120 Іаьхар кхебе.

Тха жаІул духьаж даккача жах вІашагІтеха да. Доккха декхар да оаха тIаийцар. Дале а, оаха из кхоачаш-м дерца.

Нов. Жуковс дІахо колхоза правленеш цун председателе нов. Васильхинеш жа леладерий ларттІа йоахо ца ярах дийцар. Соахккехьа а дийхадар жаІула правленегара жела тIхов тоабелга а из дІоахделга а. Баькъда, колхоза правленес из даиз-зар.

Во лел желашка доакъар тIаозалта а. Нов. Жукова Іула 200 тонн езача, 20 тонн аьла мара хьатІаззаяц. Селиванкина яхача отарашка кхоачамбалла доакъар тIаоза транспорт а яц. Цу гIулакхаша новкъарло ю жа леладерашта.

Коммунистически партес цас санна советски халкъа еча йоакхонна жоп а луш, доккхий декхараш тIаийцад жаІуй Солнышкина Степана Григорьевичеи, Титов Тимофей Федоровичеи, ужжамо кхыбарийи бригадаша. Нов. Солнышкина жа леладеча бригада коллективо, масала, укх шера хIара 100 жийна сиха 134 Іаьхар а кхебаьб, хIара устагIана тIера 5,4 килограмм диткъа тха а даькхад.

Хланз цу бригада жа леладераша дош деннад 1959 шера хIара 100 жийна сих 160 Іаьхар кхебен хIара устагIа тIера 6 килограмм тха даккхеи аьнна. Новкъоста Н. С. Хрущева доклада тезисашта луш дола дика жоп да из.

ВІалла ца хиннача тайпара къахьегамцара безам лакхбеннаб хланз Наурерча жа леладерий. Вай мехка коммунизм хьалъяра гІулакха юкъе шийна монтача тайпара даькъа лаца гІерт царех хIара колхозниг.

КАЛИНИЧЕНКО Н.,
«Грозненский рабочий» тІара.

Ханал хьалха кхоачашъю план

Нов. Никита Сергеевич Хрущевс XXI-ча съезде ергйолча доклада тезисех лаьца къамаьл дир партийни дешарга кабинета заведующи йолча Э. Л. Достановас. Цул тIехьагIа дош ийцар бурув тохача бригадан бригадира Н. Кирьяновс. Цо аьлар:

— ХIа, новкъостий, хIанз кхы а дикагIа болх бе беза вай. Болх барга хьежжа кхоачашъергъя вай ворхI шерара план.

Буровикаш раьза бар цо деча къамаьла.

Н. Кирьянова бригада даим дика болх беш я. Дукха ха йоаццаш № 150 йола скважина 2900 метр кІоарга бурув а теха кІеж урагІтехар. Бетта 420 метр бурув тоха задани йолча цар 520 метр тохар.

Балха цу бригадал тIехьаюсаш яц П. Чеботкев керте латта бригада а. Цу бригадан болхлоша пайда баккха метаргйолаш эхьаьй № 149 йола скважина. ХIанз буровикаш чуйнна № 153 йола скважина йистейоаккхаш боахк. Ши эзар метр кІоарга бурув теха баьннаб уж. Ноябрь бетта алхха 25 дийнахьа, бетта йоагIа план 850 метр йолча, 924 метр бурув техар цар. Къаьстта дика болх бу Ф. Гитондон Т. Яркини керте латтача бурильщикий сменаша.

ХIанз Гудермесски нефтепромыслови управленен болхлой кургйолча XXI-ча съезда сийна керда къахьегама толамаш даьха ца Іеш, коммунистически членаш хила бокъо яккха гІерташ чуйнна балхаш деш боахк.

Н. ЗАЗДРАВНЫЙ.

Хьаькъалца дир из партес

Грознен школашкареи, техникумашкареи, вузашкареи эзарнел совгIа болхлой гулбелар Ленина цIерахча культуран Двореце халкъа образованен система аргаякхара хьакъехьара ССКП ЦК-ан СССР Министрий Советеи тезисаш ювца. Партен городской комитета секретара нов. Симарзина доклад яьчул тIехьагIа чІоаггІа къамаьлаш доладелар.

№7 йолча юкъерча школан директора нов. Лебедевас дийцар, кердача программах шоаш занятеш мишта вІашагІъехкай. Школа кийчъяьй дика мастерскойш, домоводствон цІа, теплица йолаш. Боккхача безамца Іомаду школьникаша токарали слесарали, агротехникан керттера бокъонашн. Къахьетамо новкъостал ду тIакхувш йола тIехье хьалкхеярна. Школа вахара гаргаозара дош оттадар хьаькъал долаш даьд партес. Бокъонца вІашатIехьа а даькхха школера мастерскойш хиланза яргйоацача материалашшеи оборудованееи Іалашъра уйлае езаш лерхI нов. Лебедевас. Цу тайшара цо лоархI, хьехама болх тоабарна классни руководителий лоархIам лакхбе безаш килар. Царна алаш лакхде а сахьаташ кІезигде а деза, хьехама болх дІабаьхьарна цар дуккагIа торонаш хилийтар духьа.

— ХьатIаьчулц шу доллагуш мехкдаьттан техникуме дешаш 2,5 эзар зІамсаги йоІи хургъя, — йоах техникума директора нов. Ващенкос. — Цо хьахьокх кагирхой технически кхстам эца Іалаьмате чІоагIа безам болаш хилар. Из цар безам кхоачашбарна хIанзолца дика мастерскойш лабораторашн йоацаш хиннача техникуме беча балха дика хьалаш оттаде деза.

Нов. Ващенкос йоах, дешархошка цхьа шу производстве практика еш даккхийтар духьа техникуме 5,5 шера дешаргдолаш ха оттае еза. Сайрийнеи заочнии отделенешка дешара гІулакх тоадарна предприятешка консультацеш ергйола дуккха керда пункташ хьаелла а еза, хIаьта зоочникаш литератураца Іалашбара тІулакх тоазанза а даргдац.

№ 2 йолча школан-интерната лакхехьара тионервожатая йолча нов. Смирновас йоах, комсомольски производственни организацеша дуккагIа теркалъе еза подшефни школаш, форманна баь бита мегаргбац из болх. «Красный молот» яхача комсомольски комитето 15 пионервожати къоаставаьв, цхьабакъда царех шиъ мара школе ахац. Комсомола комитето дицдалийтад, бераш кхетадара гІулакх из лоархIамера болх дуккабезача наха мара тІадилла мегарцоацилга.

Собране дакъалоацаш хиннараша боккха теркам тІабакхийтар профессионально - технически дешара. № 1 йолча технически училищен директора нов. Яниошкина дийцар кагирхоша мелла чІоагIа безам болаш Іомаю балха говзалаш. Училище деша дІаийбеча хана, массаза а Іалаьмате дукха хул заявленеш. Цо хьахьокх, къахьегама резервай система хIанз эпаш яц, яхараш, болга.

Республикански къахьегама резервай управленен начальника нов. Решетниковс мадарра дийцар, кадраш кийчъеларг тоадарна де лаьрхIараш. ХьатIаьчулца ворхI шера чухь вай республикан къахьегама резервай дешара заведенеша кийчве веза 16,5 эзар дика говзал йола болхло.

Грознен юкъерчеи лакхехьарчеи школашкарча педагогически болхлой собранено чІоагIа раьза а хинна къоабалйир ССКП ЦК-н СССР Министрий Советеи тезисаш.

Массавар раьза волаш тІаийцар

«Колхозное» яхача юртарча комсомольцашеи кагирхошеи чІоагIа раьза болаш тІаийцар 1959—1965 шерашка халкъа боахам дегІабарна йолча контрольни цифрех лаьца нов. Н. С. Хрущевс ССКП XXI-ча съезде ергйолча доклада тезисаш. 1-ча декабре юртарча клубе хилар беррига-ча комсомольцаша а кагирхоша а даькъалоацаш комсомольски собрани. Собрани хилалехьа комсомольцаша а кагирхоша а шоай низаца «Хьожаргда вай 1965 ш.» яха художественни монтаж кийчъяьяр клубе: Боккхача сакъердамца хьажар монтажага колхозненски юкъерча школера дешархой, «Шалински» совхоза центральни усадьбера болхлой, паччахьалкхен юртбохьама опытни станцен болхлойи специалисташ, иштта юртара хьехархой а медицински болхлой а.

ВЛКСМ Шаьлан райкома член йолча нов. Л. Кречетовас ший доклада тІа бийцар ССКП ЦК ноябрьски Пленума соцамий чулоацам. Собране даькъа а лоацаш хиннача колхозненски юкъерча школан парторганизацен секретаро нов. М. Т. Гончаренкос ший къамаьлаца аьлар, партен XXI съезд хургъя социалистически капиталистически боахама дерригача дунен яхье социалистически система котъаргхилар белгалдоакхаш. Ше къамаьл даь йистеоалаш собране мел гулбеннараш тІахьийхар цо XXI-ча съезда сийна шерагІа социалистически яхь йоаржаярна. Ший къамаьлаца юрта клуба заведующес нов. Чагаевс белгалдаькхар клубе художественни самодеятельноста кружокаш вІашагІйоккха езилга, комсомольцаша а кагирхоша а шоай низаца, хьалха хиннача тайпара клуба болх дика тоабе безилга. Иштта собране къамаьл даьча 9-ча классерча дешархочо Солтаевс а кхычар а дийцар юрта милицен гІо деш йола бригада вІашагІйолла езилга.

Собрани йистейоаллаш къамаьл даьча «Шалински» Совхоза центральни усадьбан комсомольски организацен секретаро нов. Ш. Хамхоевс, юртара беррига кагирхой тІахьийхар коммунистически хьисапе баха а къахьега а, деша а, аьнна.

Т. КУЬЗМЕНКО.

Юрта боахаман специалисташ шоаш болчча кийчбе

Производстве болх а беш дешалга — квалифицированни специалисташ кийчбара керттера ярех цхьа форма я, цудухьа, тхона летачох, **Нохч-ГІалгІай республике Къилбаседа-ХІирий юрта боахаман института заочни факультета филиал вІашагІъелачa бакъахьа хургда, цу чу йоагІаш агрономически зоотехнически, экономистий - бухгалтерийи, инженерии факультеташ а йолаш.** Заочни факультета филиала хила еза консультационни пункташ — цаІ Шелковски районерча Сталина цІерахча колхозеи, Наурски, Шелковски, Карталинскии районашта гІулакх дерцолаш, хIаьта шоллагIа яр — моллагIа цхьаь лоаман е лоаман хьалхашкарча районе.

Республике кастта шин-кхаь шера 500 сагага кхоачаш заочникаш хургба. Филиале сайрийнара отделени вІашагІйолла а езаргъя. Филиала гІулакх деш хила беза Къилбаседа-ХІирий юрта боахаман института профессораш преподавателаш. Цунна хьажжа филиала укомплектовани е еза йоттигерча квалифицированни кадрашцеи, Іилман болхлошцеи. Филиале хадданза специалисташ юха кийчбеш йола курсаш хила еза.

Нохч-ГІалгІай республике кхоъ Іилма-тохкама опытни станци я. Ерригаш а шоайла бувзам болаш болх беш яц уж, цудухьа цхьайолча хана производствацара хийра а хул уж. Сона хетачох, **уж еррига Іилма-тохкама учрежденеш вІашагІ а теха, цар база тІа цхьа Іилма-тохкама центре, — цхьан совхозе юрта боахаман институт вІашагІйолла ха хьаэттай.** Іилма-тохкама института директор совхоза директор а хила веза, института растениеводствен отдела зав. совхоза керттера агроном хила веза, института животноводствен отдела зав. совхоза керттера зоотехник хила веза иштта кхы діахо а.

Цу тайпара институташ опытни станцеш Советски Союзе йолаш я, цар опыто хьахьокх уж мегаргйолаш йолга. Таханара дешараш кхоачашде низ кхоачаш а я уж. Цу тайпара Іилам-тохкача юрта боахаман институте хила еза вІашагІтоха езаш йолча станцешка хIанз укх сахьате йолаш йола еррига отделаш. Шеко йоацаш да вай колхозаштеи совхозаштеи хьалхашка уж сийдолаш хург хилар. Из хургъя ялат хьувкъалга, животноводствон продукци, механизаци лакхъе, юрта боахаман производство вІашагІйолла, опытни болх тоабе колхозаштеи совхозаштеи новкъостал дерцдола бІарча Іилман цхьа центр.

Н. БОЛЬШАКОВ,
Къилбаседа-ХІирий юрта боахаман института воккхагІа вола преподаватель.

Районни комсомольски собранера

Укх деношка Первомайски районни комсомольски собрани хилар. ССКП ЦК ноябрьски Пленума соцам а районни комсомольски организацен хьалхашка лотта декхараш а дувцаш доклад йир ССКП Первомайски партен райкома секретара нов. Казорина. Цо ший къамаьлаца бийцар 1959—1965 шерашка СССР-а халкъа боахам дегІабоалабара йолча контрольни цифрех лаьца Н. С. Хрущевс ергйолча доклада тезисай чуло ацам а школан вахарцара бувзам чІоагІбарахи мехкарча халкъа образованен система дІахо дегІайоалаяларахи йола ССКП ЦК-н СССР Министрий Советеи тезисаш а. Цо къоастамболаш йийцар Первомайски района халкъа боахам дегІабоалабара перспективни план а Коммунистически къахьегама бригадаш звеноши вІашагІйоккхара, дерригача халкъа болама юкъе даккъа лацарна районерча комсомольций декхараш а.

ССКП ЦК ноябрьски Пленума итогех лаьца пренн йолаелча, эггара хьалха къамаьл дир Нестеровски МТС 2-ча тракторни бригада бригадира нов. Дзейтовс. Цо ший къамаьлаца белгалдаькхар ВЛКСМ райкома болхлой механизатораш болча кІезига ухаш хилар, Н. С. Хрущевс XXI-ча съезде ергйолча доклада тезисех лаьца цар докладаш а лекцеш а ца ешар а. ДІахо ший къамаьлаца цо аьлар тха тракторни бригадерча беррига комсомольцашеи, кагирхошеи еррига тракторни парк дика ремонт яь йистейоаккхаргъя, аьнна шоаш тІаийца социалистически декхараш XXI-гІа съезд хьаелла дийнахьа кхоачащдергдолга. Комсомольски организацешка дисциплина во лел, иштта дукха комсомольцаш ба комсомольски дешара кружокашка деша ца ухаш. Уж деша ца ахарах а цар дисциплина во хиларах а цхьайолча первични комсомольски организацей секретараша а ВЛКСМ райкома болхлоша а цхьаккха хIама дац из болх тоабарна.

Орджоникидзе цІерахча колхоза комсомольски организацен секретара нов. Хамхоевс ший къамаьлаца дийцар, комсомоле гІалгІай мехкарий хьалийбара болх комсомольски организацешка леттара во лелилга, гІалгІай мехкарий культурно-массови балхах даькъа лаца чу ца озилга а белгалдаьккхар цо. Первомайски хьуна участкан комсомольски организацен секретара нов. Рябовс, ший къамаьлаца чІоагIа критика йир комсомола райкома болхлой комсомольски организацешца бувзам боацаш хиларах а къонача, эггара хьалха комсомольски болхбе аьнна харжача, комсомольски болхлошта цар новкъостал ца дар а дувцаш. ДІахо ший къамаьлаца нов. Рябовс йоах, хьуна участке я берда клуб, хIаьта цу клубе кино хьокхари, нагахьа халлар оттадари мара кхы цхьаккха культурни мероприяти лелаяц. Тха хьуна участке дукха ба, йоах цо хIара бетта - бетта шоай декхараш тІехьхоачащдеш болхлой. Уж болхлой юкъе а болаш коммунистически къахьегама бригадаш а звеноша а вІашагІйоккха еза.

Собране беррига чІоагIа раьза болаш къоабалъеш тІаийцар Н. С. Хрущевс XXI-ча съезде ергйолча доклада тезисаш. Первомайски хьуна участкен, Ленина цІерахча колхозеи, Несторовски МТС-ен коммунистически къахьегама бригадаш звеноши вІашагІйоккха аьнна соцам бир собране гулбеннараша.

С. ДУДАРЕВ.

Кхалнаха шоаш а лорае еза шоай бокъонаш

Октябрьски социалистически революцес кхалнаха шерра ниьъ хьабийлар мехка политически а боахама а дерригача доакъошка маІача сага нийсса дакъалаца.

Коммунистически партес де мел дезар ду советски кхалсага къахьегам аттача баккхарна, цун вахара хьал тоадарна, берий бешамаш, яслеш, школаш-интернаташ ехк, дукха бераш долчеи цхьаь болчеи ноаношта пособеш тел.

Нохчаштеи гІалгІаштеи юкъе дукха ба шоашта еннача бокъонех шоаех еча йоаккхонах нийса пайда эцаш, бокъонца ноаноши шоаш килар хьахьекха кхалнах.

Джамбулатова Беслана Марем мар бандиташа ве а вийна зІамигача йийІитаца ше цхьаь йисар, хIаьта а Марема ший йоІ хьалкхейир. Лаккхера дешар дийша а ьанна пединституте хьехаш я цун йоІ. Дахкильгова Роза йисар 4 бер а долаш ше цхьаь, хала даде а хьаьнала къа а хьегаш, бераш хьалкхедир цо. Иштта кхо бер а тІехьа цхьаь йисача Батыжева Шаьмас а хьалкхедир ший бераш.

Цхьабакъда хIанз а нийслу шоашта советски Іаьдало еннача бокъонех пайда ца эцаш, дІаяхача ханара зене дола гІулакхаш дІа ца кховсаш, царна духьала ца бувлаш бола кхалнах.

Дукха ха йоаццаш педучилищера 2-ча курсе деша ягІачара йодайир Магомаева РукъІат. Из йодайир ши бери сесаги йолаш волча саго. Цун бераш а сесаг а долга шийна хоншшехьа а цун сесаг хила раьза хилар Магомаева, ший 18 шу мара даьнна доаццашехьа а.

Моттигаш я кхалнах дуккхазза маьре ухаш. Масала Ножай-Юртовски районера Балансу яхача юртарча Сетиханова Айманена дика ховра Балансу юрта совета секретара Мудаева сесаги ши бери долга, хIаьта а цунга маьре яхар из. ВЛКСМ член йолча Айманес ворхІаэлагІа деш дола маьрел дар из. Ножай-Юртовски районера цхьаннахьа болх ца беш йола Байсолтанова Хьава цу юртарча колхозникага Закриевга маьре яхар. КхоалагІа маьрел дар из, Байсолтанова маьре яха ха йолаш а яц, хIаьта а кхозза маьре хиннай Хьава. Из хургдацар Хьавас дийша даларе. Хьавай нанас из кхетамца хьалкхеяь яларе.

Иштта моттигаш кхы а я вай республике. Партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша, еррига-ча общественносто Сетиханова Аиманин Байсолтанова Хьавах санна болча кхалнаха гонахьа оттаде деза царна эхь хетадгдола, уж харцахьарча наькъ тІа болга, советски обществон юкъерча кхалсаго де бокъо йоаца гІулакхаш цар делга дІахойтаргдола хьал.

Цунца цхьана къиза къовсам лоаттабе беза кхалнаьха бокъонаш телхаеш барашца.

Итаев Іусман Ачхой-Мартановски района Шалажи яхача юрта тикачу болх беш ва, Грозне сесаг а пхиъ бер а дита шиъ бер дола саг а йоалаяь лел, хIаьта ший бераштеи сесагаи деш цхьаккха а новкъостал а дац. Шалински совхоза 5-ча отделенен бухгалтер волча Гаркаев Мухьмада ший веший йоІа Натаева Зулпана каст-каста кхерам тІатувсар, из эрсечунга маьре а хиннай хIанз партен члена кандидаталла яха а гІерт яхаш. Комсаш лелаеча бригаде звеньевой йолча Зулпана комсоморе яха итт йийиг кийчъяьлга шийна хайча кхы а чІоагІагІа эгІаз вахар Гаркаев. Натаева Зулпан кхера а яь парте гІоргъяц аьнна дош а даькхар йийиташка комсоморе магІо а алийтар Мухьмада.

ДІаяхача замах дисаь къаьнара, зене дола гІулакхаш леладе яхаш кхалнаха низаш дерацца эттара чІоагІагІа бола къовсам лоаттабе беза. Кхалнаьха декхар да шоашта уж низаш деш барашка ца ца дувгІар а царех ца кхерар а. Советски Конституцес шоана енна йоккхий бокъонаш пайда эцаш лелае еза нохчийи гІалгІайи кхалнаха.

А. УЖАХОВА,
ССКП Нохч-ГІалгІай обкома инструктор.

Семинар хилар

Политически Іилмани хьехам боаржабара Обществон члений юртарча группай хьалхе лелаерий кхаь дийнахьа йола семинар хилар.

Республикан массайолча моттигашкара шоай балха опыт вІаши йовзийта а методически лекцешка ладувгІа а баьхка нохчех, гІалгІаех, эрсех, кхычарех бола Обществон членаш бар.

Семинаре баьхкаращта дукха лекцеш йийшар, доцента Лязуновс «Лекционни формехи методехи», нов. Рыбакоста «Юрта боахама дикагІа йолча опытах». Э. И. Лина «ССКП XXI-ча съезда материалий пропагандах», «Дунен халкъашта юкъера Советски Союза гІулакх», яхараш а ешаш.

Семинаре хиннараша шоай балха опыт вІаши йовзийтар. Обществон члений Долаккарча юрта группан хьалхе лелаеча нов. Кортоевс белгалдаькхар, хIанз дукхагІа йола лекцеш бригадашка, фермашка, участкашка ешаш хилар.

Цхьабакъда, — йоах нов. Кортоевс, — лекционни балха тІехьа дола кхоачамбоацараш а белгал ца даьхача даргдац. Эггара доккхагІа дола кхоачамбоацар да Іилман — атеистически хьакъехьа йолг лекцеш кІезга ешилга, нагахьа санна из тайпа лекци ешаш хилча, цу лекцега ладувгІа нах кІезга боагІилга да. Масала, партбюрон секретарь нов. Энгеноев ше а вагІац дына духьалара лекци ешача. Из а иштта хилча, кхыбараш ца баккарах фу арцда.

Обществон члений «Ингушски» совхоза юрта группан хьалхе лелаеча нов. Коритоев дийцар совхоза специалисташа кертерча агронома, зоотехника юртбохама хьехамаш дара пропаганда мишта лелаю.

Семинаре къамаьлаш дир Ножай-Юрта районерча нов. Бициевс, Шалински районерча нов. Жуковс, Грозненски районерча нов. Белоножкос.

Обществон члений юртарча группай хьалхе лелаерашта моттигашка лекционни пропаганда дІаяьха новкъостал дергда семинаро.

И. КЕРИМОВ,
политически Іилмани хьехамаш доаржадеча Обществон Нохч-ГІалгІай республикански отделенен референт.

Металлолом гулъю

Укх шера «Старогрознефта» НПУ гІишлоп еча-монтажни цеха болхлоша дукха металлолом гулъяьй.

Ноябрь бетта металлолом гулъяра план 7 тонн йолча 8,5 тонн гулъяьй цар.

Металлолом лехьаеш дика болх бу слесараша В. Стеблянскеи А. Ивановси. Цар йоах:

— Дерригача халкъо вай мехка коммунизм хьалъяра гІулакха юкъе оаха лоаца доккха доаца даьхъ да из.

ТИЩЕНКО:

Социализмани машареи низ котбувл

УИЛЬЯМ З. ФОСТЕР,
США-н Коммунистически партен Сийлен председатель

Вай ханарча прогрессивни болама кхо форма

1917 шера ше йола ма елланге а, социалистически революцес меттахьа хIама техар капиталистически дуненна, цІаккха а из дерзаргдоацаш. Ха дукхагІа дІа мел йода, советски Іаьдала духьаларча компане тІа-тІа боккхагІа лоархIам шийна тІаийбу дунен жандарм шоаех хулаш латтача ВІашагІкхийттача Штаташа. Цхьабакъда, халкъа Китайи кхыдола мехкаши дунен социалистически лагера юкъе дахар бахьан долаш, низ кхы а тІехьаьнна, Советски Союз котаЛонгара коталонга йода. Дунен тІарча буржуазес ше лаьттана деш дола доал хьалха санна доацаш, денгараденга меллуча хана дах вай.

Дерригача дунен тІа коммунизм котъяргхиларах бола тешам ба Советски Союза 1959—1965 шерашкара семилетни план. Дерригача социалистически мехкашка производство Іалаьмате чІоагІа дегІаярца айхха ювзаеннача цу сийлахь-йоккхача плано социалистически лагера торо лургъя дунен тІа йоаккхача промышленни продукцех аханел совгІа продукци якха. Цу плана контрольни цифрех шек бувлаш нах кІезига нийслургба. ССКП XXI-ча съезде Н. С. Хрущевс ергйолча доклада тІа оттаяь ворхI шерара план кхоачашйича дунен тІарча социализмани капитализмани низаш овлан тІара хувцалургда. Ший Коммунистически партес хьалхле а лелаеш, Советски халкъо из исторически декхар кхоачащдерг хиларах шеко а яц.

Цу кхаь а болама юкъара гІулакх, уж идеологически хьакъехьа Іалаьмате чІоагІа эргаш дале а, дукхача хIамашца гучадувл. Уж кхоккхе а болам империалисташта, помещикашта духьал ба, шоай керттерча даькъе къахьегача, хIама хьадеча нахах а латт уж. Царна юкъе барт ба: цхьан ханна дегІа а доагІа уж.

Из иштта хилар бакъда, кхаь боламах шин болама, мадарра аьлча халкъ-мукъдаккхареи наьха-демократическии болама цхьабола лидераш каст-каста революционни боламца моастагІал лоаттадеш хуле а. Марксисташ уж боламаш массаза а хьал лоацаш хиннз хиларах шеко яц. Цхьабакъда къаза цу боламий юкъарча гІулакха боагІаш бола мах баьбац цар. ХIара денна, уж кхоккхе болам духьагІа дегІа мел боагІа царна юкъера гІулакх дикагІа гучадувл.

Доал деча классашта кІезиг-духьа а ховш да цу кхаь болама юкъара гІулакх. Кхетам болча социалистически болама духьал къовсам лоаттабаь ца Іеш, халкъ-мукъдаккхареи наьха-демократическии боламаш а низаца дохаде гІерт уж каст-каста. Цхьабакъда иштта дале а цу боламашта керте латтача реформистски лидерашца айхха бувзам лоаттабарна капиталисташта духьале еш хиланзар из. Болхлоша леладеча, кхы а доккхагІа долча революционни гІулакхашта духьал йоагІаш йолча организацех пайда эца торо а хилийтар цар. Цхьабакъда эггара кхеташагІа болча, колониальни системанна духьаларча-кортамукъален тІехьарчеи наьха - демократическии беламий наха духьале хиланзар цох, уж боламаш революционни новкъа кхы а дІахо гІоргдолаш дог-уйла лаккхлулга хилар цох.

Халкъаша атомни тІема духьал къовсам лоаттабу

Прогрессивни болама моллагІа а форма, социалистически яр яле а, колонизманна духьалара - кортамукъдела тІехьара яр яле а, е наьха-демократически яр яле а, низаца йоахае гІерт империалисташ. Цудухьа массаза а социалистически болама кертеча декхарех цхьа декхар хиннад низаца лоаттаеча политиканна духьалеи тІом ца хилийтара тІехьеи лоаттабу къовсам. Из декхар хIанз цІаккха ца хиннача тайпара лоархIам болаш да. Дунен хьалхара а шоллагІа а тІемаш хулаш, уж ца хилийта гІийртад революционни низаш. Революционни низаш тІом ца хилийта гІортаро котало яьккха еце а, дуне цІех хьалдузаш шоаш даь зулмаш боккха мах телаш такха оттабир цар капиталисташ: дунен кхоалагІча даьхъ тІа социализм котъяьннай.

Дунен шоллагІа тІом хинначчул тІехьагІа, атомни тІема низаца дуненна доал дара новкъа яьннай американски империализм. Американски империализманна хьалхашка эттача дерригача дешашта луш дола цаІ мара доаца жоп дерригача дунен керда тІом болабар хет капиталисташта. Цхьабакъда ВІашагІкхийттача Штаташта а цу бІехача гІулакха тІехьа царех дІаккхийттача кхыча мехкашта а тучадаьлар социализман чІоагІбеннача низа тІемца духьал довларах котало хьорг ца хилар.

Советски Союз керте латтача халкъаша низкхоача эскараш вІашагІтехад шоаш лораде: атомни бомба американцашка мара йоацаш хинна ха дІаяьккхай цар.

Шозткъе итлагІча шерашка машар безача низаша корейскии индокитайскии тІемаш тІа империалистически эскараш эшадир. Къаьстта йоккха котало яьккхар цар 1949 шера сийлахь-йоккха китайски революци хиннача хана. Машар безача революционни низаша тІема кхерама духьал гІовттабир дерригача дунен тІара нах, царца капиталистически мехкашка а гІоввттабеш. Дерригача дуненна хайр, нагахьа санна тІом хьебераш шоай тІема планаш кхоачашъе болалой, еррига капиталистически система дІайоаккхархилар.

Дунен цхьоалагІа а шоллагІа а тІом хиннача шерашка империалисташ дика тийшаб шоаш леладу цІеша диздь тІема тІулакх дунен доккха дакъа капитализмах а къасташ хадарах. Революционни низашта духьал тІом болабе кхерабелар уж. Шоашта ца деззашехьа а, 1955 шера Женеве хиннача паччахьалкхенашта эггара керте латтарий совещане дакъа лаца занза баланзар уж. Дунен халкъий йоаккха котало яр из. Цхьабакъда тІом хьара кхерам хIаьта а дІабаьккха бацар, хIана аьлча хьалха а санна малхбузерча паччахьалкхенашта керте тІабоагІача пайдана яьхха бола империалисташ латтанда. Юха а цар тІом болабергхиларах бола кхерам дІабаланза ба. Тайп-тайпара системаш йола паччахьалкхенаш машаре яхилга валар дахьача тІом хьебераштa духьал лоаттабу къовсам ба.

США империалистий агрессех китайски революци лораяр

Цу лакхехьа аьннача тайпара, империалисташ социальни прогресса духьал низ лоаттабеш хиннаб масса йолча моттигашка а. Социализм деГаяра духьал лоаттабеча къовсаме кертера цар леладер низ хиннаб. Иштта эттача хьале социализм хьалъяр — империалисташка тІом ца хьоабайтар да. Социализм чІоагІа хьаштдолаш я атомни тохкамаш дІадаха, атомнии водороднии бомбаш елга дІадаккха, хIаьта иштта герз дІадаккхарах дола юкъара дешаш къоастаде а. Цунна тІехьа хIанз къовсам а лоаттабу цо. Из да Советски Союз керте латта машара низаш империалистически тІом ца хилийта тоаш лоаттабеча къовсама кхы а низ тІабахийта ца Іеш, уж тІемаш деш дола герз дІадаккхара тІехьа а къовсам лоаттабе уж декхарийла хилар. Иштта да дІадахача шера московски совещане тІаийцача коммунистически болхлойи партей Декларацe тІа социалистически болама кертера декхар машара тІехьа къовсам лоаттабар да яхаш белгал доахаш хилара цхьадола бахьанаш.

Цудухьа щецвала везаш даи, хIанз укх сахьата китайски революцес даьхача доккхача толамашта юкъе американски империализман тІема агресси дІаяккхарах дола дош керттера лоархIам болаш хиларах. Революционни Китаян эггара боккхагІа бола моастагІий ВІашагІкхийттача Штатий доалду гІозараш да.

Американски агрессех хьахиннар я «мукъале» яьккхара политика оалаш яр, материкови Китайна тІаІа Чан-Кай-шена гІо деш йола политика. Цхьабакъда цу тайпара дола контрреволюционни гІулакх хадданза дегІабоагІача халкъа Китаян низо дизза эшадир. Чан-Кай-ше низа меттел, американски 7-ча флота низа а Китаян форда йистера островаш Цзиньмыньдаои Мацзудаои лораде могаргдоацилга чехка дІахьекхар Низболча китайски армес, фецарчатІема низаша, форда-тІема флото. Американски агрессораштa новкъа чакхбоалитаргбоаца чІоагІале духьал эттар. Империалистий йовсарий — Чан-Кай-шеи цунна тІехьа барийи хургйола кхел къаьгга гуш хилар, Советски Союзо ВІашагІкхийтта Штаташ Китаях латар СССР-а духьалара агресси лоархIаргъя ше аьлча. Американски инаралаши адмиралаши Китаян доазон йисте шоаш йолаяь авантюра чакхъярг ца хиларах кхийтар. Социалистически барт-цхоагІонца социализмо даьха толамаш контрреволюцен тІемах лорадара эггара дикагІа бола хьокхам ба из.

ВІашагІкхийттача Штаташа Тайваньски проливе лелаяь политика цхьаккха хIаманца бакъе йиш йолаш яц. Тайвань а кхыдола остраваш а США ший бе дохка гІерташ хилар, кхыйола агрессивни паччахьалкхе Нью-Йоркерча гаване Стэйтен яхача острована оккупаци е гІортара тара хIама да. Американски халкъо дІахо ловргдац из. Халкъа Китайна духьал экономически блокада оттаяраи ООН-е шийна законах йоагІача моттигах КНР яьккхараи тІалостадаь йола Эйзенхауэра политика хьаллацац американски халкъо.

Американски магнаташ санна, бІарташ дайна хила веза, Гватемале йохаяьча халкъа революцен хьисапе, халкъа революци, цІела корчаеш, цар йохаеш хинна ха, кхы цІаккха хургйоацаш, Азера дІаяьннилга бІарга ца дов. Социалистически революцен кертера дарех цхьа декхар да шоай лоІамегІа хилара тІехьа къовсам лоаттабеча дерригача халкъашта шоаш къаста бокъо а политически кортамукъал а ялар.

Хьажкlаш складашка чуяха

1959—1965 шерашка СССР-а халкъа боахам дегlабоалабара контрольни цифраш тlа семилетка йисте йоаллаш хlара шера 10—11 миллиард пунт ялат даккха лерхI. Из гlулакх чакхдаккха дlадийна ялат чlоагlа хьункъаде деза.

Дlадийна ялат хьувкъадеча кхашка удобренеш яхкара нийсса лоархlам болаш да культураш дикагlча, районага хьежжа цикагlа дебача фийг болча, крупан, даьтта доаккхача культурий тоалашагlа долча тайпашца дlаер, хlаьта хьажкlаш хьалхарча гибридни фуца дlаер.

Шартни правительствон массаза а боккха теркам беш хиннай дlадувча фун. Дикагlа дола тайпаш дlадувлга шерде а фийг болчеи даьтта доаккачеи культурий дlадувш дола дика тайпаш доахилга лакхде а лерхlаш, укх шера ССКП ЦК-а июльски пленума соцамга хьежжа, фийг болча ялатийн сортах долча дlадувча фунеи закупкай керда хьалаш оттадьд. Ну гlулакхо дlайийна культураш хьункъийта колхозий материальни безам тlабохийтаргба, селекционни опытни учреждеией, семеноводчески а элитно-семеноводчески а боахамий дlадуеш дола сортах фу даккхара безам лакхбергба.

Керда оттадьча хьалех семеноводчески элитно-семеноводчески боахамаша дlалуча сортех долча фух паччахьалкхено цунах боагlача маьхал сонгlа 10 процентагара 130 процентага кхаччалца, элитни фух —200 процент, кlаьта супер-элитни фух — 300 процент, хьажкlий гибритни хьалхарча фухи цунах хьдаьннача хьалхарча фухи колхозашта оттабьча маьха тlа 230 процентгара 550 процентага кхаччалца мах лу.

Хувцаш паччахьалкхенна дlаювча хьажкlий фу дlадалара хьакъехьа а ийтта пайдане гlулаккаш доладьд. Из фу дlалуча семеноводчески боахамашта центнерах центнер йолаш хьажкlаши сортах тlакхеташ болча маьхах доагlа ахчеи фу дlахьоши цунах хийца хьаденна ялат дlахьоши транспортага боца тарифах оттабаь мах а лу.

Хлебопродуктай Министерствон организацийта тlадилад семеноводчески боахамаш гибридий родительски формах оттаба фуцеи хьалхарча гибридни фуцеи из культура лелаю дерригга кхаш дlаде йиш хургйолаш Іалацца.

Республикан совхозашни колхозашни 1957 шера 1 декабре кхаччалца йолча хана 13625 тонн дукхагlа укх шерара хьажкlаш дlаеннай паччахьалкхенна.

Гибридни хьалхарча фух йолча хьажкlий заготовкай план республико 1958 шера 1 декабре кхоачашъяьй, хlаьта сортах долча фух йоагlа план 200 процент кхоачашъяьй. Гибридни хьалхарча фух йола геттара дика хьажкlаш кхозза дукхагlа дlа а луш, план тlех кхоачашъяьй Сунженски районе «Путь к коммунизму» яхача колхозо.

Ялат дlаийдеча дукхача пункташка (Слепцовски, Гудермесски) латта хьажкlаш ца талхийтара гlулакх Іалаьмате во латт. 1958 шера 1 декабрерча сведенех цу пункташка кхоллле йоацаш аралатт 6,1 эзар тонн гаргга томараш-тlехьа хьажкlаш.

Уж хьажкlаш кхоалленашта кlал йоахилга во лел. Цу пункташка хьажкlаш ца талхийтара гlулакх ошитта во эттад НГI АССР-а Министрий Совето 1958 шера 23 октябре цу гlулакха оша кхоачам балла болхлой кхоастабе аьнна еннa распоряжени Сунженски Гудермесски райисполкомаша кхоачаш ца яр бахьан долаш.

Слепцовски пункте ара латта хьажкlаш ца талхийта; Пхьиле-Къонтий - юртарча хлебоприемни пункто (директор нов. Мальсагов), ССКП XXI-ча съезда сийна социалистически яхье а яха, ший болхлошца «круг проэненски» яха 500 тонн хьажкlаш кхоаллена кlала якха декхар тlаийцад.

Сунженски районерча «Путь к коммунизму» яхача семеноводчески колхозо (колхоза председатель нов. Умуржадьян) ше хьалхагlа дlаенна хьажкlаш ца талхийташ кlалхара яха хlара денна болх бергболаш бетта болх бе 20 колхозник къоаставаьв.

Пхьиле-Къонгий-юртарча хлебоприемни пунктои «Путь к коммунизму» яхача колхозои доладаь гlулакх кхычар хьаллоацаргхиларах а цу пункташка латта хьажкlаш ца талхийташ кlалхара йоахаргхиларах а шеко яц.

АХМАДОВ,
хлебопродукта йуправленен начальника заместитель.

Профсоюза лоархlам лакхбара тlехьа

Укх деношка Грозненски химически заводе хиннача отчетно-хоржамий профсоюзни конференцен чулоацам лоацца аьлча укх дешаша белгалбергбар: «Профсоюза лоархlам лакхбе беза».

Завкома председатела нов. Нестеровай отчетни доклад йистеьлча дукхача делегаташа къамаьлаш дир заводской комитета балха хьакъехьа. Цар белгалдир заводской комитета дукхха дика гlулакхащ. Цхьабакъда, цунца цхьана завода профсоюзни организацен балха юкъе доккхий кхоачамбоацараш а да. Ну хьакъехьа къамаьлаш дир № 16 йолча цеха слесаро нов. Аникановс, электроцеха слесаро нов. Соколовс, слесаро нов. Балинина, кхыбараша а.

Критикацен самокритикацен чакхъяьлар химикий профсоюзни конференци.

Конференце керда заводской комитет а хержар, завкома заседане заводской комитета председателаг хержар нов. Милованов Н. П., цун заместителаг хержар нов. Филимонов Т. Г.

А. ПУХОВИЦКИЙ.

Трактористий керда отряд

ДОСААФ Старопромысловски организаце болх беш я трактористий говзан Іомаю курсаш. Дукха ха йоацца уж курсаш йистеяьхар 50 нефтянико, шоай балха боллашехьа а. Царна юкъе бар Оскаров Рамзан, Ганов Николай, Цилбунян Михаил кхыбараш а. С-80 трактора технически оагlув хьийхар инженеро Дуров Михаила, ихеромзен техника хьехаш тар нов. Дзюба, хlаьта практически занятеш хьехаш хилар нов. Костюков.

А. ТИЩЕНКО.

Партен XXI-гlча съезда сийна кийчъю искусствон произведенеш

Партен XXI-ча съезде Н. С. Хрущевс ергйолча доклада тезисаш тlа искусствона чlоагlа теркам тlа а бахийта доккхий дехкараш оттадаьд литературани, кинои, театреи, музыкаи, скультуреи, живописеи деятелашта хьалхашка.

Нохч-Пlалгlайчен писателаши, поэташи, композитораши, цу партен тlахьехама жоп а луш ССКП XXI-ча съезда кердача произведенешца пакъа баха кийчлуш ба.

Поэт а драматург а волча Музаев Нураддина йистебаьккхаб ший керда болх — Шерипов Асламбекан йола кантата. Композитора Халебский Александра язъю цун музыка, Кантата тlа дувц халкъан майрача воІах, ремолюцен мурдах Шерипов Асламбекан, революци котйоалаш цо майра леладьча гlулакхех.

Цул совгlа Н. Музаев йистебоакхаш ва ший цхьаьнна керда болх а. Из я юрташкарча къаьстамхошта, вай республике дахаьа къамашта юкъерча доттагlала хетаяь йола пьеса.

Дика кийчо еш ба хургйолча партен XXI-ча съезда Нохч-Пlалгlай республикански драматически театра творчески болхлой а. Из театр вlашагlолларца доккха дика гlулакх хиннад республикан культуран вахаре. Хlанз коллектив къаьхегаш я шин спектакла постановкаш кийчъеш — «Асламбек Шерипови», «Майра Кикили» яха пьесаш. Толамца чакхъюьл репетицеш.

Шоай совгlат кийчеш ба арсий драман М. Ю. Лермонтова цlерахча театра артисташ а. Съезд хьеллача дийнахьа цар оттаргъя писателаг В. Кочетова романах йола «Ершова вежарий» яха пьеса. Цу пьеса дувц вай мехкарча сийдолча болхлой классах, коммунистически общество хьалъергйолча нахах.

Гаьнна, вай республикал арахьа а йовзаш я скульптора нов. Астапова цlи. Цун балхаш каст-каста хул Ерригсоюзни а Ерриросссийски а выставкашка. Хlанз нов. Астапов ший керда скульптурни портреташ деш ва. Из еш воал Кълбсеца Кавказе революционни гlулаккашца дакъа лоацаш хиннача къаьнача коммуниста Межидов Махьмада Межидсеича йоккха скульптура. Межидов М. М. кlанз Нохч-Пlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума приемне заведующи ва. Нов. Астапова шоллагlа бола болх—гlалгlай къаман гlорваьннача поэта Дж. Яндиева скульптурни портрет да. Нов. Астапова дикагlа дола балхаш «Скульптурни портрет» яхача Ерригсоюзни выставке дахьийта хьахоржаргдолаш да.

Дика къахьегаш ба укх денешка кхыбола художникашни скульпторашни. Живописийни скульпторийни группа, цунца нн. Твердохлебови, Волостниковои, Коновалови, ошитта кхыбараш болаш, Гудермесски районе бахаб. Художникашца шоай болх бергба железнодорожникий къахьегама, социалистически кхашкарча къахьегамхошта, интеллигенцен викалашта хетабаь. Гудермесски районе уж хургба цхьан бетта.

Керда произведенеш кийчъеш ба республикански филармонеи тенкий театреи артисташ а писателаш а, поэташ а, композитораш а. Берригача къахьегамхошца партен съезда кийчо еш ба уж.

Я. БЕРГЕР,

1200 эзар киловатт мощность йола тепловой электростанци

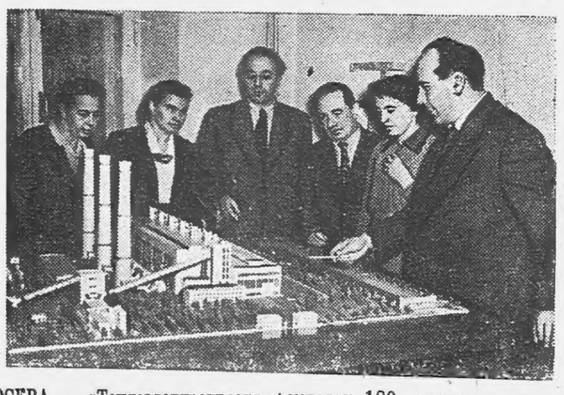

МОСКВА. «Теплоэлектропроект» цlи йолча институто кийчъяьй Советски Союзе эттара йоккхагlа йолча 1200 эзар киловатт мощность йолча тепловой электростанцен типовой проект. Из кийчъеш пайда ийцар теплоэнергетикан тlехьарча коталонех. Нагахьа санна тlехьарча ханнаца хьалъеш хиннача станцешка 50—100 эзар киловатт мощность йола турбогенераторашца уттаеш хиннаяле, кlанз уттаеш я 200 эзар киловатт мощность йола агрегаташи сахьата 640 тонн пар луш йола яьши. Электростанцен керттера корпус хьалъяь хургъя еррита а оборни аьшкбетонах, що хьалха хьалъеш хиннача электростанцешца нийсйича 30 процент металли 180 миллион сом ахчеи ходу.

Гарттарча хана цу проектах хьалъергъя массехь электростанцеш.

Сурта тlа: «ГРЭС-1200» цlи йолча тепловой электростанцен керттерча корпуса типовой проект оттаеш болх баьча инженерий группа (аьрдехьара аьттехьа): инженер-теплотехник З. Г. Павлова, проекта лаккхера архитектор Т. И. Смирнова, типовой проектированен отдела керттера инженер Р. Н. Виндман, проекта керттера инженер А. Н. Бибер, лакхера техник-строитель В. Д. Хомякова, хlаьта проекта электротехнически даькъан керттера инженер Л. К. Гогуа.

А. Стужина сурт.
ТАСС-а фотохроника.

Дикка айбеннаб Первомайски района культуран учрежденей болх

Укх шера февраль бетта денз ноябрь беттагlа кхаччалца Российски Федерацен культурно-просветительни учрежденей балхага общественни хьажар хиннад. Цунна юкъе яхаьр Первомайски района культуран учрежденеш а. Цу хьажаро лоархlаме айбаьб культуран учрежденей болх, цу учрежденей кулгалхой а актива а бекхтокхам.

Шоай болх дикка тоабаьб районни культуран цlено (директор нов. Опрыщенко), районни библиотекас (зав. нов. Быстрова), Оалкамарча библиотекас (зав. нов. Султанова).

Районни культуран цlагlа болх беш я драматически, хореографически кружокаш, хlаьта царца даькъа лоацаш 30 саг ва. Культуран цlен концертни бригадаша юрташка 9 концерт хьекхад. Каст-каста хул укхаза тайп-тайнарча темаех йола лекцеш, беседа. Во лелац районни культуран цlагlа кинофильмаш хьокхара болх а.

Районни культуран цlен чура че а хоза кийчъяь я. Укхаза я стендаш: «СССР 41 шера». «Первомайски район дегlаяра перспективни план», «Тlехьалхуврда вай США-на хlара сага сих дулхи, шурен, даьттеи даькхарна».

Дика дlахьу книжкаш наха юкъе доаржадара болх районни библиотекас. Культуран учрежденей балхага общественни хьажар доладелча деиз библиотекас йиъ книжкаш дешарий конференци яьй. Ошитта конференцеш хилар укх темаех: «Ленина ваха—советски кагирхошта боккхъ хьокхам ба», «Мишта довз доттагlалаь» (Арсаноес яздьча книжкех). Цул совгlа, библиотеке хиннай шиъ литературни сайре. Чlоагlа пайдане хилар библиотеке хинна 8 книжкай обзори, 21 книжкай выставкеи.

Цхьабакъда района культуран учрежденешта юкъе цхьаяраша эсала лелабу шоай болх. Царех я Мужечера клуб (зав. нов. Балаев), Даьттагlара клуб (зав. нов. Тумгоев), районни библиотека (зав. нов. Варнавская). Цар балха планаш уттаяц, лерттlа кино хьокхац, лекцеш ешац.

Общественни хьажар долча хана дижка тоабеннаб культуран учрежденей болх. Цхьабакъда, цунах тоъам а ца хулаш из болх кадданза лакхабаха беза. Наха культурни гlулакхдара юкъера кхоачамбоацараш дlа а доахаш, дикадараш шерра дlадоаржа а деш, дlабахьа беза культуран учрежденеша шоай болх.

В. СТЕПНОВ:

Книжкаш дешархой конференци

Всеволода Анисимовича Кочетова «Ершова вежарий» яха роман советски наха дукхагlа дезареи книжка да.

Из книжка дувцара хетаяь яр укх деношка Октябрьски района Кирова цlерахча культуран Дворене чакхъяьнна книжкаш дешархой конференци. Конференце гулбеннабар 200 саг совгlа нах.

Конференце къамаьл даьча пенсионера нов. Пудовкина а книжкаш дешархочо Тимофеевас а дийцар Ершова вежарий образех лаьца. Книжкаш шоашта хетар дувцаш къамаьл дир я.н. Сербула а Петренкос а.

Партен горкома секретара образ ювцаш къамаьл дир ССКП Октябрьски райкома болхлочо нов. Воробьевс. Цо белгалдаькхар писателаг Кочетовс кхоачамболлаш партийни болхлочун сурт яздаь ца хилар.

Конференци йистеьлча цига хиннарашта Горькое цlерахча клуба художественни самодеятельноста концерт оттадир.

П. ПОПОВ.

МагIалбике хьалххара

Дукхха ха я МагIалбикерча совхозашкеи колхозеи хи тlа лелаш дола оалхазараш доладе деза, боккха пайда луш йола юрта боахаман отрасль дегlайсалае еза яхаш къамаьлаш ду. Бакъда, моллагlа керда хlама доладеш санна, боабашкаш йолаелла тlехьдоахар юрта боахама болхлоша. Майрра из гlулакх хьаллаьца из дlачаннадаькхха лоархlабеш цхьаькха а ваца.

Бакъда укх шера «Ингушски» совхозе лаьрхlар Іам а баь, оалхазараш доладе. Іам бе а хий чухеца а отта вlаштlехьа даьлар цар.

Укх шера июнь бетта Дышниев Махьмади цун сесаг Сапьяти совхозе кердача балха тlа хьожабир — царех хилар боабашкашка хьежа болхлой. Цул тlехьагlа массехь да даьча Дешниевар доал де болабелар 1700 къонача пекински боабашкашта. Парусни кемаш лелаш санна хетар кlайча боабашкех биззача Іама тlа гlолла дlахьажача.

Дика къахьега болабелар Дышниевар кердача моттите. Саьргех Іама гонахьа тlолла боабашкаш араовргйоацаш лохо керт а йир цар.

Кхоачамбоацараш дукха а дар цу керда доладьча гlулакха юкъе, бакъда, кадай а маькара а, дикка ха яха а болча Махьмаден Сапьятеи дика вlаштlехьа доалар боабашкашта дизза гlулакх де. Бакъда доагlачаг тайпара царна гlо деш совхоза дирекци-м ящар. Хьалъе езаш утятник а нах чубаха цlеношш а дар, бакъда, цу гlулакха йоакхо йицар директес.

Юхкера а хьалъяь яьлар 1000 боабашка лаьрхlа йола утятник. Нах чубаха кийчъяь вагон а йоалайир, хlаьта электролини а йиллар.

Сихха дегlаяьлкар племенной боабашкаш. Хlайз фуаш де йолаеннай уж. Кlезига гулду Дешниевар фуаш, бакъда гаьна-м яц цар уж дукхха гуддергдола ха.

Махьмад раьза вац совхоза директора нов. Кулбужевна а йилагlча отделенен управляющена нов. Котоевна а. Хlана вац из царна раьза? Хlанз а хьалъе йолаяь 7 бlаь боабашка лаьрхlа йола утятник йистеяьннаяц.

— Дукхагlа йола боабашкаш фуаш де йолаеннай, бакъда хlанз а царна бlелаш дехкадац, — яхаш дувц Дешниевс.

Н. С. Хрущевс ССКП XXI-ча съезде ергйолча доклада тезисаш тlа къаьстта белгалдаькхха да продукцех дlабода мах лохбелга. Вай оаз йиш йий оалхазара дулхах дlабода мах лоха ба, аьнна? Яц. Хlанз а боабашкашта ялат дуаду, кхыметтел тlум а кхаьхьаг царна кхоачам хиллаг. Чlоагlа пайдане хургда боабашкашта тlум а етташ чич дуlадича, ошитта хьажкlий силос йийлкача. Из деш баг совхоза а отделенен а хьалхле лелаераш.

Цунах хетта ала бегам ба хьатlадоагlаеча шера совхозе 75 эзарнел кlезигагlа йоацаш боабашкаш кхеа езаш хилар. Из лоархlаме дехкар кхоачащдара хlанз дика йоаккхо а яь из боахаман керда отрасль йизза дегlайоагlаргйолаш вlаштlехьа баккха беза болх. Утятникашка кормакхулнеш эlашагlйохка еза. Тlаккха боабашкашта дуадер мах кlезигагlа бодаш хургда, хlаьта боахама пайдане а хургда.

Ши-шегlа лелаш цхьаькха хlама. Ингушски» совхоза дирекци дехкарийла я Дышниева Махьмада дlадехачунга лагувгlа а цо яхар кхоачаш-де а, хlана аьлча из бакълув.

П. ГАГИЕВ.

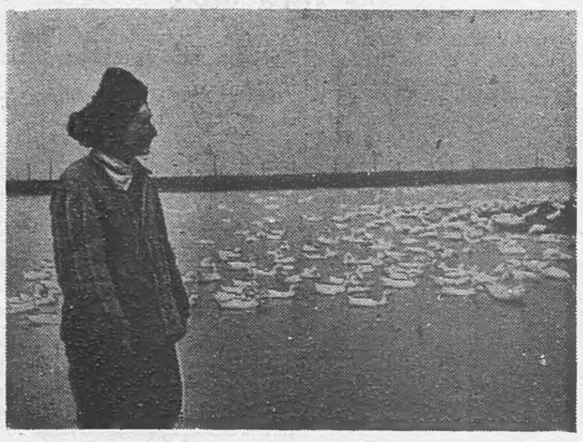

Сурта тlа: «Ингушски» совхозера боабашкаш лелаю Іам. Дышниев Махьмад ший боахамга хьежаш латт.

Ю. СВЕЧКАРА сурт.

1958 шера 1 декабрь тlакхоачаш Нохч-Пlалгlай АССР-е хьайбай продукташ кийчъяра шера йола план кхоачашъярах йола

СВОДКА

Районий цlераш	Шура	Дулх	Фуаш	Районий цlераш	Шура	Дулх	Фуаш
Ножай-Юртовски	146	173	110	Курчалоевски	98	108	112
Веденски	121	81	110	Саясановски	97	143	175
гор. Грозный	113	81	—	Сунженски	94	99	118
Шелковской	107	115	121	Советски	91	162	100
Грозненски	105	106	104	Гудермесски	91	92	92
Наурски	104	106	102	Шатлински	88	77	72
Ачхой-Мартановски	101	46	53	Каргалински	84	91	132
Надтеречни	98	74	37	гор. МагIалбик	74	73	72
Урус-Мартановски	98	90	81	Наьсарен	51	102	16

Чакхдовлаш латт боахама шу. Республикан цхьайолча районий колхозашца совхозаши СССП XXI-ча съезда сийна толаме духьал яхарна паччахlалкхенга хьайбай продукташ дlаялен йохкеи шоаш тlаийца социалистически декхараш сийленца кхоачашду. Паччахьалкхен хьайбай продукташ йохкара шера йола план тlехкхоачашъяьй Ножай-Юртовски, Шелковской, Грозненски, Наурски районаша.

Хьалхалаттарий опыто хьахьокх, республикан кlара боахама план кхоачашъе а хьайбай продукташ паччахьалкхенга йохкара тlаийца социалистически декхараш кхоачашце а йиш хилар. Цхьабакъда, дукхха районаш паччахьалкхенна хьалхашка шоаш тlаийца декхараш кхоачащдара гlулакха чlоагlа тlехьайисай. Масала, Первомайски районо а гор. МагIалбика а, Каргалинскии Шелинскии районаша а паччахьалкхенга кlезига дохк шурен духи.

Хlанз кертте латта декхараш да, ер шу чакхдалалехьа юхе йисача хана паччахьалкхенга хьайбай продукташ дlаяларен йохкарен план кхоачашъяр а тlаийца декхараш чакхдахар а.

Мукъален боламо империализм эшаергья

Прогрессан низаша империализманна кхы тlа а хlама тох колониализманна духьал шоаш лоаттабеча къовсаме коталонаш йоахаш дlахьалхашка дувлаш хиларца а. Колониализм йолча дунен тlа массанахьа а, къаьстта Гаргарчен Гаьнарчеи Малхбоале. Іалаьмате дукха мехкдьатта доаллача цу моттигашка боккха лоархlам болаш да из декхар. Дукхача шерашка эксплуататорашца шоашта дукха езаеннача методаца— тlема методаца лоал доаттадаьд Гаргарчен Гаьнарчеи Малхбоале даха халкъаш. Из къаьстта дика бакъдеш да хlанз, цу Малхбоалерча мехкашкарча халкъаша, къаьстта Іарбий халкъаша, лоаттабу къовсам бахьан империализманна цlенхоштта кхерам тlаэттача хана. Дукхха ха йоацца Англеи Францеи низlоткъама кlала латтар из моттиг. Цхьабакъда укх тlехкхьарча хана шоай гlулакхах бола тешам лоххера а байр цига эксплуататорий. Нагахьа санна империалисташ эшабой, халкъаша бокъонца йола кортамукъал йоаккхаргхиларах йола уйла нийса хилар цlаькхаз а дlахьокх цо.

Эггара дикагlа из гучадаьлар 1956 шера Египте. Суэцки канал ший доала кlала лоаттаде ца мега Англи, цу районе ше тlемца лоаттаю аккупаци дlаяккханза яланзар. Ассуански сунт йоллара дош бахьане а лурдаш, Англии ВlашагlкхийтТа Штаташ Египете шантаж е гlертача хана, Египето Суэцки канала национализаци йир, е йизза бокъо а йолаш. Хьалха хинна хьал Египета юха тlаоттаде еннаяр Англи, Франци, Израиль, тlемаца Египет дlа а лаьца.

Колониализманна духьалара прогрессивни низаш египетски халкъа новкъостал де тlахьийхар цу гlулакхо, цар новкъостал а дир цунна. Колонизатораш чехкка тlехьашка бовланза баланзар. Империалисташ бокъонца эшар дар из.

Укх шера июле Іарбий сихлуш латтача къовсамо цlеношшта кхера а яь, Англеи Францеи Египете тlаэтта къахьа гlулакх диц а далийта, Англеси ВlашагlкхийтТа Штаташеи, вlалла дага а доацаш, чехка тlемца хьалийцар Ливани Иорданни. Колониализманна духьал къовсам лоаттабеча мехкашка а социалистически дунен тlа а гlолла чакхъинкхар Англеси ВlашагlкхийтТа Штаташеи даьча цу гlулакха духьалара эгlазал. Цу эгlазало агрессорашка шоай эскараш арадахийтар оттадир. Царна юха а матанзар колониализманна духьалара революци йохае.

Империалистически эксплуатацен кертерча районах цаI йолча Юкъерча Малхбоале даха дог доацаш йохаш латт Англен, Францен, ВlашагlкхийтТа Штатий позицеш.

Колонизаторашта ошитта хала эта из хьал хувца могаргдац е Багдатски пактана а, е «Эйзенхауэра доктринана» а, е Францерчен Алжирерчен фашизманна а. Колонизаторий хlанз кхы низ бац колониальни халкъашта империалистически низlоткъам тlалоаттабе. Цу районе цар доал ду ха дlайоалаш латт.

Демократически низаша США-рча болхлошца классови къовсаме ду новкъостал

Социализман дунено чlоагlа хьалъайбу капитализман мехкашкара дукхача наьха демократически болам. Цун лоархlам ца бича баргбац. ВlашагlкхийтТа Штаташ ше къаьстта бола архиреакционни мохк ба. Цхьабакъда США-на доал деча гlозараша, кlалхара хьал бу низ бахьан долаш, демократически низашта цхьайола боахонаш телаш моттигаш я. Социалистически идеологи шерра яьржаяц американски болхлой класса юкъе. Из бахьан долаш США-рча болхлой классан яц е дукхача нахах латта социал-демократически парти а е кхыйола дукхача наьха политически парти а.

Воах оагlонга диллача, дунен тlа хулача хlамаша ше къаьстта Іоткъам баьб капиталистий гlулакхашта. Массехь шу хьалхагlа дукхагlча капиталисташа шоай фабрикехи заводехи, герзаца кийчъяь бандаш чу а ховшаяь, крепосташ яьяр забастовкаш йохае. Хlанз дlадаьккхад из гlулакх. Доккха хlама даьд из дlадоаккхаш дунен халкъий демократически низаша.

Демократически низаша доккха гlулакх дир американцашка советски Іаьдала духьал ю пропаганда хувцийташ. Іилмахойи культуран а промышленноста а деятелийн делегацеш дlа-юха ахийтаро, илли оалгрий а халхархой а гастролеш уттаяро, хlаьта ошитта Іилман, техникан, дешара хьакъехьа Советски Союза карагlдоалараша американцашка дика дlагойт вай гlулакхаш.

Американцашта дайзад эрсий халкъа, социалистически системан хьакъехьа дола кертера бакъдараш, из бахьан долаш ВlашагlкхийтТа Штаташка чехка дегlадоагlа советски нах лоархlилга. Эрсий культурни а дийша а, американций дараш санна дола гlулакхаш доахкаш нах хилар, СССР йоккха индустри йола мохк хилар кхетаде болабеннаб американцаш.

Демократически низаша къаьстта гlо дир 17 миллион саг волча негрий халкъа. Массехь шу мара дац неграшта, къаьстта мехка къулбехьа, Линча суд ещ а кхыйолча тайпара дискриминаци еш а хинна. Из тайпа дискриминаци хlанз а йолашм я, цхьабакъда эггара хьаьрагlа бола шовинисташ а юхаувз гуччачча Линча суд яро ВlашагlкхийтТа Штаташта дунен халкъашта юкъе латтача гlулакхий хьакъехьа зулам дергдоландаь. Негрий кlайча наха яьча школашка деша йиш хургйола бокъо яккхара тlехьа хlанз лоаттабу къовсам боккха лоархlам болаш ба. Дерригача дунен тlарча демократически низаша лоаттабеча къовсамо чlоагlа новкъостал ду неграшта мукъале бахьан цар лоаттабеча къовсаме.

Маккартизманна духьал къовсам лоаттабеча хана ВlашагlкхийтТа Штатех фашистски паччахьалкхе хургъя аьнна хеталора. ВlашагlкхийтТа Штаташка санна, доазол дехьа а дуккханешта ошитта хеталуш дар из. Гlулакх ошитта этта хиннадалеа, Маккарти нийшар, цу хьакъехьа доккха хlама дир маккартизманна чlоагlа духьал даьннача Европерча а дерригача дунен тlарча а демократически низаша.

Мехка чухь нах боабеш дукха ха яьккхар Ку-клукс-клана бандаша. Цхьабакъда ужаш а цхьадолча даькъе шоай болх юха ца эсача яланзар. Нагахьа санна ВlашагlкхийтТа Штаташка демократи дегlайоагlа аьлл йиш йолаш дале, из да дукха ха йоацца США хоржамашта юкъе кертера дараш хинна оаккхарий хьисапе дола къиза гlулакхаш дерригача дунен тlарча демократически наха ловрг ца хилар.

Доазол дехьарча демократически низаша ду новкъостал дика гуш да, ВlашагlкхийтТа Штаташка ноябрь бетта хиннача хоржамех а. Хlанз Іаьдала керте латта доккхача капиталз парти—республикански парти эшайир монополистически капитала партес — демократически партес. Цхьабакъда демократашта тlехьа кхадж тесар дуккхагlа болча болхлоша. Республиканцех яьлар сенатера 13-и визалий палатера 47-и моттиг.

Хоржамаш деча боккха лоархlам болаш хилар моттигера дешаш, цхьабакъда республикански парти эшаярна цlенхоштта Іаьткъар Даллесаг-Эйзенхауэра арахьара политика. США-е империалисташта духьалара уйлаш дегlаяхкар хьахьокх хоржамаша. Хlанз хиннача хоржамашта юкъе белгалдаьнна гlулакх хилар мехка чухь эггара кертера ярех йолча штата — Нью-Йорка штата губернаторал вахийта мультимиллионераш бола демократически партегара кандидат Гарримани республиканцашкара кандидат Рокфеллери хоржаш хиларах. Рокфеллер котваьлар, цхьабакъда из котало яьккхар цо хозача, даьссача хабаранца нах Іеха а баь.

Капитализм эшари ревизионизми

Дерригa цу лакхехьа мел дийцар укх кертерча бахьана тlадоагlаш да: цхьан оагlорахьа, дунен капитализм чехкка эшари, шоллагlча оагlорахьа, дерригача дунен тlа социализман низаш тlагlертта чlоагlа дегlадари. Ошитта эттача гlулакхо йохаш латта капитализм лораерий тайп-тайпара дола керда гlозараш хьахулийт. Царех эггара вогlа бараш ба болхлой классан партеш йохае уж идеологическои наькъах яха аьнна шоай декхар уттаду ревизионисташ. Дукхха йола коммунистически партеш цу лазара духьал кlезга е дукха къовсам лоаттабе безаш хиннай. Ревизионизм чlоагlа чуеннарех, цунах цlеношшта лазар кхийттарех цаI я США-н Коммунистически парти.

1948 шера «шийла тlом» болалуш ВlашагlкхийтТа Штаташа коммунистически партена духьалара террористически кампани йолайир. Маккартистически фашисташ тlатеlа ха яр из. Ерригача йоккхача городашка дукхха лидераш ллйца а пхе шераш кхы тlехи набахта бахка суд яь а бар. Заводашкара а паччахьалкхен учрежденешкара а коммунисташ балхара даlбоахар; профессиональни союзашка бехктокхаме йола моттигаш лувцийтацар царга, США-ра дlабаха паспорташ лацар царна; эскаре гlулакх деш хила бокъо лацар царна; кхадж тасса а шоаш харжийта баллатировка е а бокъо лацар; ФБР-а агенташ тlакхуш бар царна; законах царна йоагlача бокъонех а боахар уж. Цхьадолча даькъе болх къайлагlа бе безача кхоачайир парти. Ошитта лаьттар ворхI шера.

Парти йохае гlортар дар из. Из йохае гlертилга чакх ца доалаш лехар, цхьабакъда парти нахах дикка къоастаяь яр: членаш бола нах тlера даьлар цунна, ший болх сацийта безаш хилар из. Цхьабакъда, реакци тlехьакхувш хиларо парти мелъяь яле а, парти йохае маганзар цунна.

1955 шера Женеве совещани хинначчул тlехьагlа из террор цхьадолча даькъе мелъелар, парти ший болх кlезиг-дукха гучахьа бе йолаелар. Цу хана чухь партен аьтта оагlорахьара бараш, шоаш маяхкара дола «хьал» оттадарца дувзаенна, догlа дийлхачул тlехьагlа жlале нускалаш санна, чехка дегI да а болабелар, парти шоай бе йолла а гlертар. «Ультра аьрдехьара» ткъам кlезига низ болаш хилар.

Ревизионисташа коммунистически парти дlаяккха, «коммунистически» яха дош дlадаккха, хlаьта ошитта марксизм-ленинизм дlаяккха йоахар. Партен еррига политика хувца гlертар уж, партех социал-демократически организаци е дагахьа.

Хlара денна арадувлача партийни кхаь газета, кертерча партийни организацена доалде оттадеш хlара моттиперча партийни организацешта керте овтташ гозаннадар ревизионистий гlулакхаш. Правительственна террораца оттае ца мега кризис парте оттае мегар ревизионисташта.

Цхьабакъда 1957 шера февраль бетта хиннача США-н Коммунистически партен XVI-ча национальни съезде хlама кхийтар ревизионисташта. Ревизионисташи, хlаьта ошитта «ультра аьрдехьа» барий а, догматикий а, сектантий а зlамга группеи партера ца яхача яланзар.

Массехь шу хьалхагlа мехка хиннача еррита аьрдехьарча группел кхозза — диазза дукхагlа яр коммунистически парти, цу группел денал долашагlа а дикагlа а болх бора цо. ВlашагlкхийтТа Штаташкара низбола марксистски-ленински парти бахьан лоаттабеча къовсаме хьалха ший хинна хьал юхаоттош я тха парти хlанз.

Гор. Нью-Йорк, ноябрь.

Доазол дехьара

Корейски Халкъа Демократически Республика. Дукчунски автомобильни заводе (Къулбехьера Пхеньян яха провинци) корейски эггара хьалхара «Победа 58» яха грузовой автомобиль арахийцай. Тайп-тайпарча 30 предприятен болхлоша из эггара хьалхара грузовик арахецаш завода коллектива новкъостал дир. Кердача машинах боалла мотор 70 говра низ болаш ба. Цо дІахьу шиъ ах тоин мухь. Эггара тІех бича — сахьата 70 километр никъ бу цо

Сурта тІа: завода болхлойн гонахьарча юрташкарча ахархойн шоай мехка хьаяьча эггара хьалхарча автомобилагта хьожаш боахк.

Хан Джон Сика сурт.

КХДР центральни телеграфни агентство.

Израильски эскара керда провокаци

ДАМАСК. (ТАСС). ВІашагІкхийттача Іарбий Республикан 1 армен командованен викало аьлар, израильски салтий ши взвод, Иордан яхача хих сихьа а яьнна, демилитаризованни зоне чу а цьлар, ОАР-а Сирийски районерча доазон йистерча поста тІатаІа а гІийртар. Цхьабакъда сирийски эскараш фийла хилар бахьан долаш, шоаш де даГІ лаьцар а ца дайташ, 45 минута дов даьчул тІехьагІа, израильски салтий шоай доазон тІа тІехьашка баьхар.

Іарбий доазон тІа боалача израильски салташта гІо дора Бустан, Аль-Хурия, Банат-Якуб яхача районашка йолча израильски чІоагІаленашкара хьаеттача пулеметаша.

Доазон йистте ялача нах бахача моттигашта ОАР тІатеІай аьнна Кхерамах лоравалара Совете Израильо жалоба еннача ханна вІаштІехьа яькхаяр из провокаци, аьнна белгалдаькхар ОАР-а 1 армен командованен викало. Цхьабакъда дерритача дуненна ховш да, аьлар цо юхьера а, провокацеш вІашагІъеттар Израиль хилар а хІанз тІехьатІа яь провокаци ОАР-а Сирийски районе Израило хаддаНза еш латтачарех цаІ хилар е.

Хадрамауте нах бахача моттигашта английски авиацес яь варварски налеташ

КАИР. (ТАСС). Хадрамауте нах бахача моттигашта а (Аравийски ах острован къулбехьара дакъа) цунна юхье ядача районашта а английски тІема самолеташа налеташ ю аьнна Къулбехьарча Аравен лигана хьалхле лелаеча Каиро волча Мухьаммеда Али Эль-Джефре заявлени араяькхай.

Дукха ха йоацаш английски самолеташа чІоагІа бомбаш йийттар Хадрамауте къилбаседан-малхбузехьа ас-сиар яха племя сеца латтача моттигашта.

Английски Іаьдало хІанз укх сахьата йоькха нефтехранилище ю Хадрамауте, йоах заявлене тІа.

Бразили. ТІа-тІа халача додаш латт мехкара вахар. Сан-Пауло яхача городерча эцача хІамай мах цІаькхаз а лакхбалар Іадкъаш да: дуача хІамай кертерча продуктай — дулха, шекара, кхей, маькха, шуран мах лаккхлуш ба. Сан-Пауло префекто автобусашка дІабода мах 50 процент лакхбе аьннад.

Сан-Пауло дукхагІа йола профсоюзни организацеш цу гІулакха духьал я. Городе халкъ духьал хилара стихийни болам хилар. Улицашка автобусаш а йозгайир трамваеш а толхайир. Демонстранташта духьал яьлар полиция нах боабаь а чІоагІа лозабаь а моттигаш я.

Сурта тІа: полицейскеш халкъа болама юкъе хиннараш лувцаш ба.

«Сан-Пауло Пресс» сурт. ТАСС Фотохроника.

Дика деш

Ставропольски краерча кхаь шера дешача советски-партийни школе дешаш дукхача къамах нах ба, царна юкъе 15 гІалгІаи нохчон ва. Берригаш а цхьа дезал санна барт тайна ба уж.

еДшара шу доладенна дукха ха еце а хІанзе а дика дешарца белгалбаьннаб Мержоев Іаддал-Іазит. Мержоев Макшарип, Зенцова Надежда, Умаров Шахмарза, Узиев Йокъаб, Кастерович Федор иштта кхыбараш.

ТІех дика дешарах школан дирекцес Мержоеви Белхароеви шоллагІча курсе дІачубаьхаб, цар цІераш кастбаста пенгазета тІа хьалхарча моттиге хул.

Иштта дика дешаш ба Гойтемиров Сайпудин, Джанаргалиев Ваха, Эдильсултанов Ширвани.

БАЗГИЕВ ЮНУС, школан курсант.

Йоазув ца ховча наха йоазув Іомаду

Дукха къахьег ТІой-юртарча юкъерча школан хьехархой коллективои комсомольски организацеси йоазув ца ховча наха йоазув Іомадеш. Соахка дукхА бар тха юрта деша а яьде а ца ховш бола нах, цхьабакъда школан хьехархоша а комсомольцаша а дикка болх барах дуккха а кІезигагІа ба уж.

Школан комсомольцаша лаьрхІад керда шу тІакхачалехьа хІаране 4—5 саг дешеи ядден ховргдолаш кийчве.

А. ДУДАРОВ.

Ханнахьа теркалде деза болхлоша яхар

Укх шера апрель бетта деиз сентябрь беттага кхачалца шинаргаш доажадеш, цкъа ах ца оалаш хьавенав ПхьИле-къонгий юрта отделенера Пугоев Закречун Осман. 222 шинарг доажадир цо июнь бетта кхачалца Шин-аргІа юкъеи цул тІехьагІа лоам вахийта Мержой-лоам яхача моттигеи.

Сентябрь бетта ше цІакхаьчача отделене животновод волча Плиев Махьмадага хьаттар Османа:

— Законата диллача хІара бетта-бетта оза а озаш, дулх тІа мелла кхийттад а хьожаш алаш язде дезаш мадарий сона, хІаьта укх ихе бетта аз уж доажадарах цІакхха а мача ззад уж. Аз дех хьогара из доШ къоаста а даь, са гІулакх вІаштІехьдакхар.

— Мегаьд! — аьлар Махьмада, —аз зоотехникага Мальсагов Бахьауддинага гІолла вІаштІехьдоакхаргда хьона из.

Тоъал ха дІаяхар е Плиев Махьмада а е Мальсагов Бахьауддина а из къоаста да деш. ТІакхха, царца дувцарах кхы цунах хІама а ца хинна, управляющи Газдиев Асхьаб волча вахар Пугоев.

— Мегаьд! — аьлар упрайляюще а. Цхьабакъда цунах а хІама ца хулаш укх ханага ваьннав Пугаев, законах шийна доагІа алаш хьаъца йиш йоацаш.

Лоамара цІадаьхкача хана Іалаьмте дика тоаденна дар шинараш, цхьабакъда цул тІехьагІа деиз дулха эпаденна деце, тІакхийтта хІама дац. Дийна долаш ззача дулха дозал тІакхетарга хьежжа тела дезаш дола алаш сентябрга кхачалца шинаргаш доажадьча Пугоевна а мишта лаьрхІа лургда отделенено хІаьта Пугаевал тІехьа укх кхаь бетта уж доажадеш волчоа з мишта лургда.

„Кхоана воагІаргва"

Кхаь Ачалкхерчеи, Пхьиле-къонгий-юртарчеи, ГІаьзе-коарчеи бахархошта долча новкъостала, Іахьарца уж Іалашбар духьа, Пхьиле-къонгий-юрта атагІара къьаьна хьайра тоа а яь, йолаялийта лархІарца Іалаьмате докхха гІулакх варагІдаьннад «Назрановски» совхоза хьалхле лелаерашта.

Из хьайра юхаметтаоттаяра балхаш цІадоладаьх укх шера 7-гІча июле. Цу хана деиз дукха балхаш кхоачащдаьх цига: цементах лард еллай, хьаьрахошта цІа хьалдеттад, кхымар тоабаьб, кхыдола плотникий балхаш а даьд. Цхьабакъда уж дерригa балхаш деш цкъа ва а вена, уж мишта ду, меп даьд хьежаваш совхоза прораб н. Эсмурзиев Бахьауддин. Цу балхага хьажа вола, яхаш дуккхаза вийхав из хьаьра заведующи волча н. Барахоев Мухьмада. ХІара ше массаза вех «Кхоана воагІаргва» со а аьле, ца а воагІаш, укх ханага ваьннав Эсмурзиев.

Цул совнагІа, де дезача балхашта хьалхагІе а болхлошта дІа бе йолла езаш йолх нарях, вІалла йоацаш даьд болхлоша хІанзалца хьадаь балхаш. Е хІанз а вац Эсмурзиев хьаьра де дезачуннеи эпачуннеи гІайгІа еш. Цунах ха дезаш да укх хьаьра санна мара, отделенешка деча кхыча строительни балхий з Эсмурзиевс йоаххо еш ца хилар. Хьайра тоаеш боахка болхлой пецбаьнна ба Эсмурзиев санна волча прорабана телаш паччахьалкхен ахча доаддарах.

А. ЗЕМБУЛАТОВ.

Маца бергба ТІой-юртарча книжкаш дохкача тика болх

ТІой-юртара книжкай тика болх беш йоаца ши бутт совгІа ха я, хІаьта дешархой шоашта эпаш дола книжкашш кхыйола дешара хІамашш йоацаш лерттІа деша вІаштІехьа доацаш моттигаш дукха я ТІой-юртарча школе. Дешара шу дола а далалехьа арадаьнна «ГІалгІай метта грамматика» яха 5—6 классашка эпаш дола учебникаш хІанзалца ТІой-юрта тика чу хиланза да вІалла а.

Цу гІулакхаша дешара балха чІоагІа юкъхьарло ю школана, цу гІулакхашта оарцагІйоалаш райПО а яц, каст-каста цунах шийга хоамаш хуллашехь а.

Я. ОСМИЕВ.

Ерригсоюза культуран трехлетка

Дуккхача районашка кагирхой клубашш, Красни уголокашш хьалъе а, юрташка радио йилла а, библиотекаш вІаштІехьаяха а болабеннаб.

Лоамарча Сальсана района кагирхой Ялхой-Мохкий Турты-Хутори яхача юрташка клубаш хьалъечъ нонкъостал деш ба. Воскресникаш а деш, гІишлоний материалаш хьатІакхухь.

400 саг чухошаргвола клуб хьалъеш дика новкъостал ду Баргалински района Думбовски яхача станицерча кагирхоша.

Сунженски районерча Нестеровская яхача станице комсомольцашеи кагирхошеи гІо а деш 350 саг чухошаргвола ахканара кинотеатр хьалдаьд.

Шелковская яхача станице комсомольцашеи кагирхошеи шоай низаца 400 моттиг йола киноплощадка хьалъяьй.

Гудермесе «Ленински комсомола 40 шу дизар» цІи йола парк е йолаяьй.

Культуран комсомольски трехлетка — комсомольцийн кагирхойн сийлахьа гІулакх да. Комсомольцашеи кагирхошеи лартІа из гІулакх дІадахьаро комсомольски организацей сий лакхдерзда.

Комсомольцашеи кагирхошеи, первични комсомольски организацешеи комсомола райкомашеи шоайла социалистически яхьаш а лувцаш, дикагІа йола балха говзал шоайла дІаюха а телаш, дІадахьа деза культуран комсомольски трехлетка кхоачашъелга.

АЛМАЗОВ Г., ВЛКСМ обкома инструктор.

Нохч-ГІалгІай АССР-а дукха бераш долча ноаношта „Материнская Слава" яха орденаши „Медаль материнства" яха медалаши яларах дола Нохч-ГІалгІай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

(ДІахододар. Хьалхарчунга 96-гІча номарга хьажа).

Абдулмажидова Марьям — Саясановски района Кирова цІерах йолча колхоза колхозница.

Ахмадова Бука — Курчалоевски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозница.

Адуева Курсум — Курчалоевски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозница.

Азербиева Зухра — Гудермесски района Брагуны яхача юртарча цІен наннa.

Асхабова Айман — Саясановски района Ленина цІерах йолча колхоза колхозница.

Абдурахманова Хьава — Курчалоевски района «Дружба» яхача колхоза колхозница.

Адамова Хадижат — Саясановски района Калинина цІерах йолча колхоза колхозница.

Бикетова Антонина Ивановна — Сунженски района Орджоникидзевская яхача станицан цІен наннa.

Бекова Хурмат Магомадовна — Наьсарен района Экаж-къонгий юртарча цІен наннa.

Бетерсултанова Курмат — Курчалоевски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозница.

Билалова Аймани — Курчалоевски района Ленина цІерах йолча колхоза колхозница.

Бугаева Тамара — Курчалоевски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозница.

Базаева Захра — Гудермесски района Брагуны яхача юртарча цІен наннa.

Батаева Хадия — Гудермесски района Брагуны яхача юртарча цІен наннa.

Бисултанова Ухман — Саясановски района Ленина цІерах йолча колхоза колхозница.

Баматхадиева Белита — Курчалоевски района «Дружба» яхача колхоза колхозница.

Висимбаева Аминат — Наурски района Ленина цІерах йолча совхоза цІен наннa.

Вагаева ПятІимат — Курчалоевски района XX партсъеда цІерах йолча колхоза колхозница.

Вачаева Маржан — Курчалоевски района «Дружба» яхача колхоза колхозница.

Гавдаева Языка — Наурски района Калинина цІерах йолча колхоза колхозница.

Гортвик Анна Егоровна — Наурски района Алпатово яхача поселкерча цІен наннa.

Гайдукова Татьяна Ивановна — Наурски района Мекенская яхача станицан цІен наннa.

Газикова Найбан Асланбековна — Наьсарен района ТІой-юртарча цІен наннa.

Дадашева Зулай Маштаевна — Грознен Сталински района цІен наннa.

Дурсиева Хурмат — Саясановски района Кирова цІерах йолча колхоза колхозница.

Дамнаева Нежира — Курчалоевски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозница.

Докуева Сацита — Курчалоевски района Орджоникидзе цІерах йолча колхоза колхозница.

Дашаева Айза — Курчалоевски района Ленина цІерах йолча колхоза колхозница.

Жулдубова Надежда Ивановна — Грознен Сталински района цІен наннa.

Исраилова Залпа — Курчалоевски района «Путь к коммунизму яхача колхоза колхозница.

Идрисова Зайнаби — Саясановски района Ленина цІерах йолча колхоза колхозница.

Кортоева Хади Эстамировна — Наьсарен района Экаж-къонгий юртарча цІен наннa.

Кулбужева Лидия Бексултановна — Наьсарен района Долакхаюртарча цІен наннa.

Катаева Айзани — Саясановски района Гардали яхача юртарча цІен наннa.

(ДІахододар хургда).

Редактора зам. Дж. ХАМАТХАНОВ.

Паччахьалкхен 3% йола чухьара нхади уха заем

СПРАВОЧНИ ТАБЛИЦА

Кхажамаш даьккад заема цхьайтта разрядах серейи облигацейн укх номерашта:

Серей №№	Облигацей №№	Кхажа сомашара боарам	Серей №№	Облигацей №№	Кхажа сомашара боарам	Серей №№	Облигацей №№	Кхажа сомашара боарам	Серей №№	Облигацей №№	Кхажа сомашара боарам
000097	08*)	5.000	028232	40*)	10.000	047545	1—50	400	076427	27*)	10.000
000636	42*)	10.000	029405	40*)	5.000	047849	1—50	400	076820	10*)	5.000
000857	24*)	5.000	029724	1—50	400	049807	1—50	1.000	077321	29*)	5.000
000871	47*)	5.000	031296	1—50	400	049966	39*)	5.000	078088	19*)	5.000
001218	1—50	400	031323	1—50	400	050299	1—50	400	079598	1—50	400
001444	1—50	400	032371	32*)	25.000	051065	24*)	5.000	079868	1—50	400
001980	1—50	400	032601	30*)	5.000	052348	37*)	5.000	080328	32*)	5.000
002493	02*)	5.000	032991	1—50	1.000	052595	1—50	1.000	080446	05*)	5.000
004544	17*)	5.000	033486	35*)	5.000	054494	40*)	5.000	081429	38*)	5.000
004773	1—50	400	034155	1—50	400	054802	19*)	5.000	081714	28*)	5.000
005332	10*)	10.000	034446	38*)	5.000	054839	20*)	5.000	081807	46*)	5.000
005516	1—50	400	035100	45*)	5.000	054968	41*)	10.000	083998	25*)	5.000
007553	24*)	5.000	035681	43*)	10.000	055154	1—50	1.000	084598	49*)	10.000
008013	1—50	400	035759	1—50	400	057492	16*)	5.000	086110	35*)	5.000
008560	10*)	5.000	035795	1—50	400	057656	14*)	5.000	086446	15*)	5.000
008581	23*)	5.000	036099	20*)	10.000	058617	1—50	400	086760	02*)	10.000
010399	44*)	25.000	036643	43*)	5.000	059264	1—50	400	087322	1—50	1.000
010613	1—50	1.000	036977	20*)	5.000	059476	1—50	400	087523	46*)	10.000
011137	42*)	5.000	037721	09*)	5.000	060068	09*)	10.000	088835	1—50	400
011154	07*)	5.000	037994	12*)	10.000	060622	06*)	5.000	089597	16*)	5.000
013059	1—50	400	038048	1—50	400	060714	35*)	10.000	090328	44*)	10.000
013866	1—50	400	038346	47*)	5.000	061186	32*)	5.000	090390	15*)	10.000
014620	34*)	5.000	038705	10*)	5.000	062690	28*)	5.000	091273	02*)	5.000
016138	1—50	400	039151	1—50	1.000	062825	13*)	10.000	091781	1—50	1.000
016250	1—50	400	039183	03*)	5.000	063054	40*)	5.000	092564	49*)	5.000
017278	1—50	400	040190	08*)	5.000	063119	1—50	1.000	092819	03*)	50.000
018289	33*)	5.000	040686	07*)	5.000	063597	1—50	400	092842	34*)	5.000
019436	07*)	5.000	040743	46*)	5.000	065426	29*)	10.000	093473	1—50	400
019741	02*)	25.000	040806	26*)	25.000	066415	05*)	5.000	093749	23*)	10.000
019867	1—50	400	041060	10*)	5.000	067157	09*)	10.000	094147	01*)	5.000
020744	1—50	400	042506	1—50	400	067488	50*)	5.000	094325	47*)	5.000
021106	1—50	1.000	042562	25*)	5.000	067573	1—50	400	095008	1—50	400
021453	35*)	5.000	043179	04*)	5.000	067945	1—50	400	095136	10*)	10.000
021684	1—50	1.000	043746	06*)	10.000	069007	17*)	5.000	095668	47*)	5.000
023803	41*)	10.000	045086	1—50	400	069042	14*)	10.000	096728	43*)	5.000
024365	40*)	5.000	045319	17*)	5.000	069718	47*)	5.000	096844	1—50	400
024445	16*)	5.000	045547	1—50	400	072298	39*)	5.000	097287	47*)	5.000
024606	24*)	5.000	046247	47*)	5.000	072607	24*)	5.000	098222	1—50	1.000
025928	10*)	10.000	046266	1—50	400	073147	1—50	1.000	098409	1—50	400
026040	1—50	400	046611	1—50	1.000	073565	08*)	50.000	098442	32*)	25.000
026638	10*)	5.000	046871	1—50	400	075606	41*)	5.000	098627	44*)	5.000
027829	03*)	5.000	046924	1—50	400	076242	1—50	400	098954	44*)	10.000
027927	21*)	5.000	047166	03*)	5.000						

* Цу серен вокх юхейисаьча 49 номера 400 сом кхаж бенаб

Таблица тІа белгалдаьд ткъаь туман облигацешта дена кхажамаш.

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР-а ГОСТРУДСБЕРКАССАЙН ГОСКРЕДИТЕЙ УПРАВЛЕНИ.

Хадданза лакхъе фелал

ССКП XX СЪЕЗДА, исторически соцамаш кхоачаш а деш, советски керд-керда толамаш доах вай мехка коммунизм хьалъеш. ДегІабоагІаш латт Советски Союза экономически низ, совбоалаш латт мохк тІемах лорабара низ, айлуш латт дунен мехкашта хьалхашкара СССР-а лоархІам.

Довхий толамаш даьхад социализм хьалъеш Китайски Халкъан Республикас а кхыдолча социалистически мехкаша а. ШерагІа боаржалуш латт жолониальнии шоай лоІамах доацачеи мехканна шоай кортамукъали лоІами бахьан долаш лоаттабу къовсам. Цу дериганс а цатоами дорхи гучайоах капитализма лагере. Дунен реакцес ший хур ду машара, демократен, соцализма наькъа тІа гІолла долха халкъаш юстардаха гІерташ. Империалистически гІозараш гІерт машар безача халкъашта юкъера доттагІал, социалистически мехкий барт-цхьоагІо йохае, дунен тІара хьал кхохкаде.

Шоай бІеха уйлаш кхоачашъеш цар боккха лоархІам бу шпионашен диверсанташен беш болча балха. Шпионско-диверсионни балха империалистически гІозараша ахчеи, рузкъеи кхо а дац, хІаьта цхьаккха хІама бе-бешха а цетац царна. Атрессивни мехкаша Советски Союзе лелабу тайп-тайпара бола тийша болх бахьан долаш хадданза лакхаяха еза фелал, вай мехка хьаухаш бола шпионаш, диверсанташ шоай ханнахьа хьалувцар духьа.

* * *

Советски паччахьалкхен историен чухь дуккхаза а нийсъеннай советски наьха революционни фелал бахьан долаш империалистически разведкайн цар агентураши тийша балхаш гучадаьха моттигаш.

Цхьан промышленни городе комсомолкас Егоровас терка́лвир хина йистехьа з ухаш сурташ доахаш массехь дийнахьа лийнна фотограф. Цунах дегабуам баьча советски йоІо хоам бир Іаьдала моттигерча органашка. Фотограф лаьцар. Шийна «заготалла» цо доахаш хиннача сурташ тІа хил дехьа ухача заводий коргусаш, машиннаькъа тІий дар.

Империалистически разведкашеи цар агнетураси шоай тийшача балха юкъе верттера теркам тІабохийт паччахьалкхени военнии къайленех дола хоамаш гулде чІоагІа хала долга. Цудухьа шпионаша гулду уж хоамаш кІезиг-кІезига, вІалла лоархІаме дац-кх аьнна хетача фактаех. ТІакхха уж зІамига нии къаьхата тІа, пишущи машинкай ленташ тІа юхейисача лерех, стола тІа дисьча черновикех. Цхьабаьъда вай учрежденешка хІанз а болаш ба цу тайпарча «кІезигача хІамай» лоархІам ца беш бола кулгалхой. Дуккха а моттигаш хиннай черновой каьхаташ доагаделта моллагІча бехктокхаме бозцача наха тІадуллаш. ТІакхха цхьа ха яьннача гІолла уж каьхаташ шпионий кара кхаьче хулар.

Боккха лоархІам бу кхыча мехкий разведчикаша советски наьха лични документаш лахарна. Из-м кхеталуш а ма дий. Паспорт, партийни, комсомольски билеташ, командировочни удостоверени, пропуск — уж дерригa документаш а кхыдараш а чІоагІа пайдане да шпиона. Царца аттагІа тхоачашбу цар шоай тийша болх.

Советски наьха фелал бахьан долаш тІехь-тІехьагІа халагІа хул шпионашта вай мехка зуламера, тийша болх лелабе. Цудухьа уж шоашта мамотта гІерт фелал йоаца нах, политически уйлаш цІена йоаца нах шоашта юкъе бахьа а, цул тІехьагІа агитацеца, ахчанца царех шпионаш бе а.

Вай печата тІа дуккхаза а хоамаш даьд къаьст-къаьста ахетам кІезига бола нах шпионаша шоашта юкъе бахьарах. Советски паччахьалкхен хьашташа дІадех вайна юкъера цхьабола нах фелал кІезига йолаш хилара духьал къовсам лоаттабелга. «Мот бІаьха бола» нах безам болаш кхул паччахьалкхен къайленаш шоашта ховш хиларах наха хьалхашка курал е тІерташ, шоашта ховр дІадувца тІерташ. ХІаьта шоашта хьахезар вокхар а дІадувц кхыча нахага. Иштта дІадарж уж тайпа хабараш, хІаьта шпионаша царех шоашта пайда а эц.

Цхьаболча наьха «мот бІаьха хилари» политически уйлаш цІена ца хилари шпионашта эггара духьагІа дезар да. Дуккхача моттигашка пайда эц шпионаша алкоголикех а. Шоашта везаш волча сага «мот хьабастар» духьа вохаву цар из.

Вахаро кхьхьокх, советски наьха фелал лакхъяра юкъе, царна паччахьалкхен къайле лорае хара юкъе вай учрежденешка, организацешка, предприятешка бокъонца йола дисциплина, порядок хилар чІоагІа лоархІаме долга. Цудухьа вай учрежденешка порядоки дисциплинеи дика лелаяра тІехьа лоаттабу къовсам-советски наьха фелал лакхъяра тІехьа лоаттабу къовсам ба.

Советски сага фелала лард—цун хьаькъьал, политически сакхетам ба. Советски наьха политически сакхетам лакхбара чІоагІа теркам з беш, Коммунистически партес кхех советски наха дунен мехкашта юкъера гІулакхаш, империалистий тийша болх а, цар уйлаш а нийса кхетае.

МоастагІчо вайна духьал лелабеча ший тийшача балха юкъе пайда эцаргбола масса наькъаш, торонаш дІаяхар—хІара советски сага сийлен декхар да.

Дж. КОСТОЕВ.

Колхозийн гражданийн

ТЕРКАМГА!

НГІАССР-а ГОССТРАХА УПРАВЛЕНЕС ХОАМ БУ, ОБЯЗАТЕЛЬНИ ОКЛАДНОЙ СТРАХОВАНЕХ АХЧА ХЬАТЕЛА ХА ГРАЖДАНАШТА 1958 ШЕРА 1 НОЯБРЕЙ КОЛХОЗАШТА І ДЕКАБРЕЙ ЙИСТЕЯЛАРАХ.

Хьаданза дола ахча просрочке дахад, хІаьта низах хьадакхха йиш йолаш а да, хІара тІехдаьннача дийнахьа йоал а йоаккхаш:

Санкцеш юкъе ца йоалаяр духьеи доагІачул совгІа тІакхеташ дола ахча сов ца далийтар духьеи страхованех доагІаш дола декхараш дІадала деза.

НГІАССР-а Госстраха Управлени.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинцей цІерахча кинотеатре.

Йоккха зал — «Кхалсага кхел». Долалу 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.

ЗІамига зал № 1 — «Кхалсага кхел». Долалу 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.

ЗІамига зал № 2 — «Кхаь фордал дехьа лела вахар». Цхьан сеансах ши сери. Долалу 9.30, 12.30, 3.30, 6.30, 9.30.

ЗІамига зал № 3 — «Жуккарга кхел». Долалу 9.15, 11.15, 1.15, 5.15, 8.15, 10.15.

«Даьхе» яхача кинотеатре «Ванду Кос лаха». Долалу 9, 12.35, 2.05, 5.40, 9.30.

«Фордах йола поэма». Долалу 10.30 —3.35—7.20.

РЕДАКЦЕН АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица, 23. ТЕЛЕФОНАШ: редактора—2-41-23, редактора зам.—2-07-01, партийни ваханен письмойн отделий — 2-25-72, корректорске — 2-30-91.

СФ03399. 1918 шерарча 11-чи августа цІерах йола типографи, Грозный, Революцен проспект, 30/3. Заказ № 7740.